

GENERALINIS ADVOKATAS

JULIANE KOKOTT IŠVADA,

pateikta 2006 m. rugsėjo 7 d.(1)

Byla C-369/04

Hutchison 3G UK Ltd ir kt.

prieš

Commissioners of Customs & Excise

(*VAT and Duties Tribunal London* (Jungtinis Karalystės) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Šeštoji PVM direktyva – Ekonominės veiklos sfera – Viešosios teisės subjektai kaip apmokestinamieji asmenys – Licencijų, leidžiančių naudoti dažnius, skirtus trečiosios kartos telekomunikacijų paslaugoms (UMTS/IMT-2000), išdavimas per aukcioną“

I – **Įvadas**

1. Jungtinis Karalystės buvo pirmoji valstybė narė, 2000 m. kovo ir balandžio mėnesiais per surengtą aukcioną išdavusi penkis licencijų paketus, leidžiančius naudoti apibrėžtą dažnių spektrą, skirtą judriųjų telekomunikacijų paslaugoms pagal UMTS/IMT-2000 standartą(2) (dar vadinamoms trečiosios kartos judriųjų telekomunikacijų paslaugomis 3G) teikti. 3G judriųjų telekomunikacijų prietaisai yra galingesni ir gali perduoti didesnį kiekį duomenų negu ankstesniųjų kartų mobiliojo ryšio telefonai. Jie ypač tinka multimedijos paslaugoms, kaip antai vaizdo konferencijoms, interneto prieigai ir prijungtinėms („online“) pramogoms, teikti. UMTS judriųjų telekomunikacijų diegimas laikomas svarbia technikos pažanga, kuri telekomunikacijų sektorius atveria daug naujų veiklos sričių.

2. Todėl sektorius už licencijas buvo pasirengusios mokėti didelius mokesčius. Per surengtą licencijų išdavimo aukcioną Radijo komunikacijų tarnyba (toliau – RA) iš viso gavo apie 22,5 mlrd. GBP (tada tai sudarė apie 38,4 mlrd. eurų) pajamų. RA yra Prekybos ir pramonės ministerijos tarnyba, kuri aukcioną rengė ministerijos vardu.

3. Penkios telekomunikacijų bendrovės, kurios yra ieškovės pagrindinėje byloje, atitinkamai įsigijo po vieną licencijų paketą. Jų manymu, licencijų suteikimui buvo taikomas PVM ir todėl jis buvo įtrauktas už licencijas sumokėtas sumas. Taigi jos paprašė sugrąžinti, jų manymu(3), sumokėtą PVM sumą – iš viso 3 347 698 000 GBP (apie 5 mlrd. eurų), nes jos turinčios teisę į atskaitą. Tačiau, Jungtinės Karalystės mokesčių administratoriaus manymu, licencijų išdavimas per aukcioną nėra apmokestinamoji veikla Šeštosios PVM direktyvos prasme(4) (toliau – Šeštoji direktyva).

4. Pagal Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalį apmokestinami tik tie sandoriai, kuriuos apmokestinamasis asmuo sudaro vykdydamas ekonominę veiklą. Pagal direktyvos 4 straipsnio 5 dalį valstybės ir jos institucijos iš principo nelaikomos apmokestinamuoju asmeniu, jei jos vykdo viešosios valdžios funkcijas. Šios nuostatos išaiškinimas dėl UMTS licencijų išdavimo per aukcioną yra esminis nagrinėjamos bylos klausimas.

5. Kitame prašyme priimti prejudicinį sprendimą, pateiktame lygiagrečiai nagrinėjamoje byloje(5), kurioje aš šiandien taip pat pateiksiu išvadą, *Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien* kelia panašius klausimus, susijusius su UMTS licencijų Austrijoje išdavimo per aukcioną vertinimu.

6. Be to, Britanijos pavyzdžiu pasekė ir kitos valstybės narės, iš mokesčių už licencijas taip pat gavusios didelių pajamų, nors ne tokios didelės kaip Jungtinė Karalystė, jei atsižvelgsime į tai, kiek tenka vienam potencialiam mobiliojo ryšio vartotojui(6). Nagrinėjama byla ir lygiagrečiai nagrinėjama Austrijos byla yra ypač svarbios ne vien tik dėl itin didelių pajamų nagrinėjamų sumų – jos padės ir panašius teisinius ginčus kitose valstybėse narėse sprendimo pagrindus.

II – Teisinis pagrindas

A – Su PVM susijusios nuostatos

1. Bendrijos teisė

7. Pagal Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punktą PVM apmokestinamas:

„prekių tiekimas ar paslaugų teikimas, kai šalies teritorijoje už atlygą prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo <...>.“

8. Kas yra apmokestinamasis asmuo, Šeštosios direktyvos 4 straipsnis apibrėžia taip:

„1) „Apmokestinamasis asmuo“ – tai bet kuris asmuo, savarankiškai vykdomas bet kurioje vietoje bet kurią ekonominę veiklą, nurodytą 2 dalyje, nesvarbu, koks tos veiklos tikslas ar rezultatas.

2) Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta ekonominė veikla apima visokią gamintojų, prekyautojų ir kitų paslaugas teikiančių asmenų veiklą, įskaitant kasybą bei žemės ūkio gamybos veiklą bei ūkinių profesijų atstovų veiklą. Materialaus ir nematerialaus turto naudojimas, siekiant gauti nuolatinių pajamų, taip pat laikomas ekonomine veikla.

<...>

5) Valstybinės, regioninės ir vietinės valdžios institucijos ir kiti viešosios teisės subjektai neturi būti laikomi apmokestinamaisiais asmenimis veiklos, kurią jos vykdo, ar sandorių, kuriuos jie sudaro kaip valdžios institucijos, atžvilgiu, net jei jie renka rinkliavas, mokesčių už paslaugas, mokas ar kitokius su tokia veikla ar sandoriais susijusius mokesčius.

Tačiau kai jie vykdo tokią veiklą ar sandorius, jie turi būti laikomi apmokestinamuoju asmeniu tokios veiklos ar sandorių atžvilgiu, jei ji traktavimas kaip neapmokestinamojo asmens labai iškraipytą konkurenciją.

Bet kuriuo atveju šias sąstaigas reikia laikyti apmokestinamaisiais asmenimis D priede išvardytos veiklos atžvilgiu, jei toji veikla nėra tokio menko masto, dėl kurio ji būtų visiškai nereikšminga.

<...>“. (Pataisytas vertimas)

9. D priedo 1 punkte telekomunikacijos nurodytos kaip veikla Šeštosios direktyvos 4 straipsnio

5 punkto 3 papunkčio prasme.

2. Nacionalinės teisės aktai

10. 1994 m. Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau – VAT Act 1994) 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„PVM taikomas bet kokiam Jungtinėje Karalystėje vykdomam prekių tiekimui ar paslaugų teikimui, jeigu tai yra apmokestinamas prekių tiekimas arba paslaugų teikimas, kurį apmokestinamasis asmuo vykdo savo ekonominės veiklos ribose.“

11. VAT Act 1994 41 straipsnio 1 dalyje toliau nustatyta:

„Valstybės vykdomam apmokestinamam prekių tiekimui ar paslaugų teikimui šis įstatymas taikomas lygiai taip pat, kaip ir apmokestinamąjį asmenį vykdomam apmokestinamajam prekių tiekimui ar paslaugų teikimui.“

12. VAT Act 1994 41 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Jei prekių tiekimas ar paslaugų teikimas yra vykdomas viešojo administravimo įstaigų ne kaip ekonominė veikla, tačiau finansų administratorius mano, kad tokį pat prekių tiekimas ar paslaugų teikimas apmokestinamąjį asmenį galėtų būti vykdomas kaip ekonominė veikla, viešojo administravimo įstaigų šio įstatymo tikslams vykdomas tokio prekių tiekimas ir paslaugų teikimas laikomas ekonomine veikla, jei mokesčių administratorius taip nusprendžia“.

13. 2000 m. balandžio 14 d. Jungtinės Karalystės mokesčių administratorius išleido mokesčių taisyklės, kuriose buvo nustatyta: „Prekių tiekimas ir paslaugų teikimas, kurį vykdo 1 sraše nurodyta institucija ir kuris apima prekes arba paslaugas, nurodytas 2 sraše, šio įstatymo tikslais (VAT Act 1994) laikomas šios institucijos vykdoma ekonomine veikla“. 1 sraše buvo nurodyta Prekybos ir pramonės ministerija. 2 sraše, be kita ko, buvo nurodyta tiek „licencijų suteikimas, sertifikavimas, galiojimas ir teisių suteikimas, išskyrus teises žemės sklypus“, tiek ir „telekomunikacijos“.

B – Teisinis UMTS dažnių suteikimo pagrindas

14. Radijo dažnių ištekliai yra riboti. Didžioji dalis dažnių spektro, kuris gali būti naudojamas techninėms reikmėms, jau yra priskirta tam tikroms tarnyboms ir naudojimo sritims. Siekiant išvengti trukdžių, kiekvienai naudojimo sričiai suteikiamos atitinkamos viena nuo kitos atskirtos dažnių juostos. Pasaulinių dažnių paskirstymą koordinuoja Tarptautinė telekomunikacijų sąjunga (ITU) – tarptautinė organizacija, priklausanti Jungtinių Tautoms.

15. Dėl UMTS/IMT-2000 judriosiems telekomunikacijoms skiriamų dažnių juostų iš principo buvo susitarta 1992 m. ITU surengtoje Pasaulinėje radijo ryšio administracijų konferencijoje (WRC 92). 1997 m. Pasaulinėje radijo ryšio administracijų konferencijoje priimtoje 212 rezoliucijoje nurodoma, kad IMT-2000 judriųjų telekomunikacijų paslaugų diegimo galima tikėtis apie 2000 metus.

16. Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencija (CEPT)(7) Europos lygmeniu atliko kitus parengiamuosius darbus, reikalingus trečiosios kartos judriosiems technologijoms diegti. Šiai organizacijai priklausantis Europos radijo ryšio komitetas (ERC) 1997 m. liepos 30 d. Sprendime ERC/DEC97/07(8) pirmiausia apibrėžė turimų dažnių spektrą.

17. Trečiosios kartos judriosiems telekomunikacijoms rezervuoti dažnių spektrą galima toliau suskirstyti į juostas, kuriose judriųjų telekomunikacijų paslaugas lygiagrečiai gali teikti skirtingi

paslaugų teikėjai. Tam suteikiama teisė? dažnius skaičius ir forma valstybės narėse gali skirtis(9). Pavyzdžiui, Austrija ir Vokietija spektrą paskirstė šešioms paslaugų teikėjams, o Belgija ir Prancūzija – tik trimis. Taigi nustatant tinklo veikimui skirtą diapazoną, atsižvelgus į minimalius techninius reikalavimus, galima tam tikra veiksmų laisvė.

1. Bendrijos teisė

18. Sprendimui reikšmingu laiko momentu Bendrijos teisės pagrindą dėti bendrąjį leidimą ir individualių licencijų išdavimo telekomunikacijų paslaugų srityje sudarė Direktyva 97/13/EB(10).

19. Pagal Direktyvos 97/13 3 straipsnio 3 dalį „valstybės narės gali išduoti individualių licencijų tik tada, kai jos gavėjui yra leidžiama naudotis ribotais fiziniais bei kitokiais išteklių arba joje pagal III skirsnio nuostatas nustatyti ypatingi pareigojimai arba suteiktos ypatingos teisės“.

20. Direktyvos III skirsnis (7–11 straipsniai) reglamentuoja individualias licencijas. 10 straipsnyje numatyta, kad valstybės narės gali apriboti individualių licencijų skaičių tik tiek, kiek reikia veiksmingam radijo dažnių panaudojimui užtikrinti. Tam jos pirmiausia turi tinkamai atsižvelgti į būtinybę leisti vartotojui gauti maksimalią naudą ir palengvinti konkurencijos plėtrą. Valstybės narės tokias individualias licencijas turi išduoti remdamosi objektyviais, nediskriminuojančiais, išsamiais, skaidriais ir proporcingais atrankos kriterijais.

21. Pagal direktyvos 11 straipsnio 1 dalį išduodant leidimus gali būti renkami mokesčiai, skirti sunaudoms padengti. Šio straipsnio 2 dalis leidžia numatyti ir kitus mokesčius:

„Nepaisant 1 dalies, valstybės narės gali, kai naudojami riboti išteklių, leisti savo nacionalinėms reguliavimo institucijoms nustatyti mokesčius, skirtus optimaliam tokių išteklių panaudojimui garantuoti. Tokie mokesčiai turi būti nediskriminuojantys ir nustatomi visų pirma atsižvelgiant į poreikį skatinti naujų paslaugų plėtrą ir konkurenciją.“ (Pataisytas vertimas)

22. Direktyvą 97/13 panaikino 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindinė direktyva)(11). Direktyvos 2002/21/EB 9 straipsnio 3 dalyje, priešingai nei Direktyvoje 97/13, yra numatyta, kad valstybės narės gali žmonėms leisti perduoti teises naudoti radijo dažnius kitoms žmonėms.

23. Direktyvos 2002/21 9 straipsnio 4 dalyje šiuo atveju numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad apie žmonių ketinimą perduoti teises naudoti radijo dažnius būtų pranešta nacionalinei reguliavimo institucijai, kuri yra atsakinga už spektro skyrimą, ir kad bet koks perdavimas vyktų nacionalinės reguliavimo institucijos nustatyta tvarka ir būtų viešas. Nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad tokie sandoriai neiškraipytų konkurencijos. Kai radijo dažnių naudojimas yra suderintas taikant (2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos) sprendimą Nr. 676/2002/EB (dėl radijo spektro politikos teisinio reguliavimo pagrindų Europos bendrijoje (sprendimas dėl radijo spektro) (OL L 108, p. 1)) bei kitas Bendrijos priemones, dėl tokio perdavimo tokių dažnių naudojimas neturi keistis.“

24. Toliau svarbus yra 1998 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 128/1999/EB dėl suderintos belaidžio ryšio ir trečiosios kartos judriųjų telekomunikacijų sistemos (UMTS) įdiegimo Bendrijoje(12) (toliau –sprendimas UMTS). Šiuo sprendimu Europos Parlamentas ir Taryba tam tikra prasme davė ženklų pradėti Europos mastu diegti UMTS judriąsias telekomunikacijas.

25. Sprendimo UMTS konstatuojamosiose dalyse nurodoma trečiosios kartos judriųjų

telekomunikacijų tarptautinių raida ir joms keliami reikalavimai. Sprendimo UMTS 3 straipsnio 1 dalyje valstybės narės įsipareigoja iki 2000 m. sausio 1 d. sukurti licencijų procedūrą UMTS paslaugoms įdiegti. Pagal 3 straipsnio 3 dalį, jos „remdamosi Bendrijos teisės aktais turi užtikrinti, kad teikiant UMTS <...> būtų naudojamos CEPT suderintos dažnių juostos“. (Neoficialus vertimas)

2. Nacionalinės teisės aktai

26. Pagal 1949 m. Bevielio telegrafo įstatymo (Wireless Telegraphy Act 1949, toliau – 1949 m. WTA) 1 straipsnį „niekas negali įrengti arba naudoti bevielio telegrafo stoties arba įrengti ar naudoti bevielio telegrafo aparato negavęs licencijos, kurią pagal šį straipsnį išduoda ministras“. 1949 m. WTA už šio draudimo nesilaikymą numato baudžiamąsias sankcijas.

27. 1997 m. ministerija ir RA pradėjo plačiai vykdyti UMTS licencijų pardavimo aukcione parengiamuosius darbus. Buvo išklausytos suinteresuotosios šalys ir konsultuojamasi su kviestiniais ekspertais. Šis darbas pagrindu buvo sukurta UMTS licencijų išdavimo teisinė bazė.

28. 1998 m. Bevielio telegrafo įstatymas (toliau – 1998 m. WTA) numatė licencijų suteikimo gaires ir pirmiausia galimybę nustatyti didesnes už administracinės išlaidas sumas. Nustatant šias sumas reikėtų atsižvelgti į tokius aspektus:

- veiksmingą elektromagnetinio spektro valdymą ir naudojimą,
- bet kokią ekonominę naudą, gaunamą naudojant bevielį telegrafą,
- inovacinių paslaugų raidą ir
- konkurencijų teikiant telekomunikacijų paslaugas.

29. Remiantis 1998 m. WTA įstatymu 1999 m. buvo priimtos Trečiosios kartos bevielio telegrafo taisyklės (toliau – *WTA Regulations*), kuriomis toliau tikslinamas UMTS licencijų suteikimas. *WTA Regulations* priede pirmiausia apibrėžiama penkių išduodamų licencijų struktūra. Kiekviena A ir B licencijų atitinkamai apima suporuotą spektrą (13) nuo 2 x 15 MHz, o kiekviena C, D ir E licencijų – suporuotą spektrą nuo 2 x 10 MHz. A licencija numatyta iki tol Britanijos rinkoje judriojo ryšio paslaugų dar neteikusiam teikėjui.

30. 1999 m. gruodžio 22 d. pranešime buvo paskelbtos tikslios dalyvavimo aukcione taisyklės ir jo eiga. Leidimas dalyvauti aukcione, be kita ko, buvo susietas su reikalavimu sumokėti pradinę 50 mln. GBP dydžio užstatą. Be to, buvo nustatytas minimalaus pasiūlymo dydis, kuris pagal licencijos aprašą siektų nuo 89,3 iki 125 mln. GBP.

31. Prekybos dažniais, kurią pagal Direktyvos 2002/21 9 straipsnio 3 dalį gali pradėti valstybės narės, Didžioji Britanija iki šiol nėra sukūrusi.

III – Faktinės bylos aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

32. Aukcione, kuris vyko nuo 2000 m. kovo 6 d. iki balandžio 27 d., dalyvavo keturios jau vykdančios veiklą Jungtinių Karalystės zonos ir devyni galimi nauji rinkos subjektai. Licencijas įsigijo šios zonos:

Licencija

Aukciono laimėtojas

Paskutinis kainos pasiūlymas GBP

A licencija (numatyta naujam rinkos subjektui)

TIW UMTS (UK) Limited (dabar – Hutchison 3G UK Limited) (naujas rinkos subjektas)

4 384 700 000

B licencija

Vodafone Limited (vykdantis veiklą operatorius)

5 964 000 000

C licencija

BT3G Limited(14) (vykdantis veiklą operatorius)

4 030 100 000

D licencija

One2One Personal Communications Limited (dabar – T-Mobile (UK) Limited) (vykdantis veiklą operatorius)

4 003 600 000

E licencija

Orange 3G Limited (vykdantis veiklą operatorius)

4 095 000 000

Bendra suma

22 477 400 000

33. Licencijos buvo atitinkamai išduotos 2000 m. gegužę arba rugsėjį ir galioja iki 2021 m. gruodžio 31 dienos. 2000 m. licencijas gavę asmenys sumokėjo visą mokesčio už licencijų sumą. Administravimo išlaidos, susijusios su aukciono rengimu ir organizavimu, siekė 8 mln. GBP (apie 13,7 mln. eur).

34. Licencijų savininkai, be kita ko, iki 2007 m. gruodžio 31 d. privalo sukurti ir teikti telekomunikacijų paslaugas teritorijoje, kurioje gyvena ne mažiau kaip 80 % Jungtinės Karalystės gyventojų. Be to, pagal 1984 m. Telecommunications Act 7 straipsnį, jie turi gauti dar vieną licenciją, kuria jiems apskritai suteikiama teisė teikti judriųjų telekomunikacijų paslaugas.

35. Ieškovi? manymu, ? mokest? už licencij? buvo ?trauktas PVM. Tod?l jos papraš? sugr?žinti PVM, kaip atskaitom? mokest?, iš j? apmokestinam?j? paslaug?. *Commissioners of Customs & Excise* j? prašym? d?l PVM gr?žinimo atmet?, nes, jos manymu, licencijos suteikimui n?ra taikomas PVM. Po to, kai ieškinys buvo atmestas pirmosios instancijos, ieškov?s pateik? ieškin? *VAT and Duties Tribunal*, o šis 2004 m. rugpj?čio 24 d. nutartimi nusprend? pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar, atsižvelgiant ? faktini? aplinkybi?, d?l kuri? šalys sutaria, išd?styme aprašytas aplinkybes, s?vok? „ekonomin? veikla“ Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dali? prasme reikia aiškinti taip, kad ? j? patenka ministro per organizuojam? teisi? naudoti telekomunikacij? ?renginius apibr?žtose elektromagnetinio spektro dalyse aukcion? vykdomas tre?iosios kartos judri?j? telekomunikacij? licencij? išdavimas, ir kokie argumentai yra svarb?s atsakant ? š? klausim??

2. Atsižvelgiant ? faktini? aplinkybi?, d?l kuri? šalys sutaria, išd?styme aprašytas aplinkybes, kokie argumentai yra svarb?s atsakant ? klausim?, ar ministras, vykdydamas (aptart?) veikl?, veik? „kaip valdžios institucija“ Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies prasme?

3. Ar, atsižvelgiant ? faktini? aplinkybi?, d?l kuri? šalys sutaria, išd?styme aprašytas aplinkybes, (aptart?) veikl? galima laikyti i) iš dalies ekonomine veikla, ir (ar) ii) ji iš dalies vykdoma viešosios teis?s subjekto kaip valdžios institucijos, tod?l ši veikla iš dalies gali b?ti apmokestinama prid?tin?s vert?s mokes?iu pagal Šešt?j? direktyv??

4. Kokia turi b?ti didelio konkurencijos iškraipymo Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies antrosios pastraipos prasme tikimyb? ir kaip greitai jis turi atsirasti po tokios veiklos, kokia yra (aptarta), vykdymo tam, kad ši? veikl? vykdan?is asmuo šios veiklos atžvilgiu b?t? laikomas apmokestinamuoju asmeniu pagal min?t? nuostat?? Kiek atsakymui ? š? klausim? turi ?takos mokestinio neutralumo principas?

5. Ar ? Šeštosios direktyvos D priedo (? kur? daro nuorod? Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies tre?ioji pastraipa) s?vok? „telekomunikacijos“ patenka ministro per organizuojam? teisi? naudoti telekomunikacij? ?renginius apibr?žtose elektromagnetinio spektro dalyse aukcion? vykdomas tre?iosios kartos judri?j? telekomunikacij? licencij? išdavimas, atsižvelgiant ? faktini? aplinkybi?, d?l kuri? šalys sutaria, išd?styme aprašytas aplinkybes?

6. Jeigu i) valstyb? nar? Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 5 dalims ?gyvendinti priima ?statym?, ?galiojant? valdžios institucij? (šiuo atveju Jungtin?s Karalyst?s išd?) nustatyti taisykles, nurodan?ias, kokie valstyb?s institucij? preki? ar paslaug? tiekimai prilyginami apmokestinamiesiems sandoriams, ir ii) ši valdžios institucija, remdamasi jai taip suteiktais ?galiojimais, priima ar ketina priimti taisykles, numatan?ias, kad tam tikrai veiklai taikomas PVM, ar 1990 m. lapkri?io 13 d. Sprendime *Marleasing* (C?106/89, Rink. p. I?4135, 8 punktas) ?tvirtintas principas yra svarbus aiškinant min?t? nacionalin? ?statym? ir min?tas taisykles (ir, jei taip, kaip jis svarbus)?“

IV – Vertinimas

A – D?l pirmojo prejudicinio klausimo: ekonomin?s veiklos buvimas

36. Pirmuoju klausimu prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas iš esm?s klausia, ar per organizuojam? teisi? naudoti telekomunikacij? ?renginius apibr?žtose elektromagnetinio spektro dalyse aukcion? vykdomas licencij? išdavimas yra ekonomin? veikla Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dali? prasme.
37. Pagal Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 dal?, apmokestinamasis asmuo – tai bet kuris asmuo, savarankiškai vykdomas bet kurioje vietoje bet kuri? ekonomin? veikl?, ir nesvarbu, koks tos veiklos tikslas ar rezultatas. Taigi šioje nuostatoje net tik nustatyta, kas yra apmokestinamasis asmuo, bet ir tai, kokiomis aplinkyb?mis asmens veiklai taikomas PVM.
38. Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje pla?iai išvardyta veikla, kuri laikoma ekonomine veikla 1 dalies prasme. Šalia veiklos, kaip antai bet kurios gamintoj?, prekiautoj? ir kit? paslaugas teikian?i? asmen? veiklos, ekonominei veiklai pirmiausia priskiriamas ir nematerialaus turto naudojimas siekiant gauti nuolatini? pajam?.
39. D?l šios apibr?žties Teisingumo Teismas konstatavo, kad „ekonomin?s veiklos“ s?vokos apibr?žimo analiz? parodo „ekonomin?s veiklos“ s?vokos taikymo srities apr?pt? ir jos objektyv? pob?d? ta prasme, kad veikla vertinama *per se*, neatsižvelgiant ? jos tikslus ar rezultatus“(15).
40. Taigi suinteresuoto asmens subjektyv?s tikslai, d?l kuri? jis vykdo veikl?, n?ra svarb?s. Antraip mokes?i? administratoriaus pareiga b?t? atlikti tyrim?, siekiant nustatyti tuos ketinimus, o tai prieštaraut? bendrosios PVM sistemos tikslams užtikrinti teisin? saugum? ir supaprastinti PVM taikymui b?dingus veiksmus, atsižvelgiant, išskyrus ypatingus atvejus, ? atitinkam? sandori? objektyv? pob?d?(16).
41. Iš pradži? išnagrin?siu prieštaravim?, es? UMTS licencij? suteikimas per aukcion? negali b?ti laikomas ekonomine veikla jau vien todėl, kad juo siekiama rinkos reguliavimo. Toliau reikia išnagrin?ti, ar šis procesas gali b?ti laikomas nematerialaus turto naudojimui siekiant gauti nuolatini? pajam? Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 2 dalies prasme.
1. Ar veikla, kurios tikslas – reguliuoti rink?, gali b?ti laikoma ekonomine veikla?
42. Kadangi radijo dažni? ištekliai yra riboti, licencijos jiems suteikiamos per organizuot? aukcion?. Kokia elektromagnetinio spektro dalis skiriama UMTS paslaugoms teikti, numatyta tarptautiniuose susitarimuose. Šioje spektro dalyje vienas šalia kito gali veikti tik ribotas skai?ius judri?j? telekomunikacij? operatori? tinkl?. Siekiant užtikrinti, kad dažni? naudojimas b?t? racionalus ir b?t? išvengta trukdži?, b?tinai valstyb?s ?sikišimas ir reguliavimas.
43. Sprendimas *UMTS* valstybės nares ?pareigoja, siekiant ?diegti UMTS paslaugas, imtis b?tin? administracini? proced?r?.
44. Direktyva 97/13 ir atitinkami j? perkeliantys nacionalin?s teis?s aktai sudaro konkre?ias teises s?lygas, kuri? valstyb?s nar?s, suteikdamos dažni? juostas, privalo laikytis. Pagal Direktyvos 97/13 10 straipsn?, valstyb?s nar?s, suteikdamos individualias licencijas, privalo remtis objektyviais, nediskriminuojan?iais, išsamiais, skaidriais ir proporcingais atrankos kriterijais. Pagal Direktyvos 97/13 11 straipsnio 2 dal?, jos tokiais aplinkyb?mis gali nustatyti mokes?ius optimaliam toki? ištekl? naudojimui užtikrinti.
45. Jungtin? Karalyst? teis? naudoti tam tikrus radijo dažnius nusprend? suteikti per organizuojam? aukcion?. Už licencij? per aukcion? suteikim? gautos pajamos buvo laikomos mokes?iais Direktyvos 97/13 11 straipsnio 2 dalies prasme. Jungtin?s Karalyst?s nuomone, aukciono proced?ra tur?jo pad?ti nustatyti ?mones, brangiausiai vertinan?ias licencijas, vadinasi,

ir užtikrinančias, kad licencijų naudojimas duotų kuo didesnį naudą. Nebuvo siekiama gauti kuo daugiau pajamų valstybei.

46. Suinteresuotosios valstybės narės ir Komisija, atsižvelgdamos į tokias aplinkybes, daro išvadą, kad ministro ir (arba) RA vykdomas licencijų suteikimas nėra ekonominė veikla Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalyje prasme, o laikytinas rinkos reguliavimo priemone.

47. Toks argumentas nepriimtinas.

48. Ar veikla laikytina ekonomine veikla PVM reglamentuojančio teisės akto prasme, priklauso nuo objektyvaus veiklos pobūdžio, kuris nustatomas remiantis konkrečiomis išorinėmis aplinkybėmis. O šios veiklos tikslas – reguliuoti Bendrijos teisės reikalavimus atitinkantį patekimą į UMTS rinką ir nustatyti tinkamiausius judriųjų telekomunikacijų operatorius nėra svarbus, nes, remiantis nurodyta teismų praktika, kvalifikuojant veiklą į tokio pobūdžio tikslus neatsižvelgiama(17).

49. Per aukcioną buvo suteikta teisė, leidžianti 20 metų judriųjų telekomunikacijų tinklui naudoti tam tikrus radijo dažnius. Ši teisė per aukcioną įgijo tos žmonės, kurios pasiūlė didžiausią sumą.

50. Ar valstybės vykdomas licencijų suteikimas teisiškai kvalifikuojamas kaip pagal administracinę teisę išduodamas leidimas ar pagal civilinę teisę suteikiama paslauga, nustatant šios veiklos objektyvius požymius nėra svarbu, lygiai taip pat nėra svarbu, kaip vadinamas žmonės mokėjimas – mokesčiu ar kaina(18). Bet kuriuo atveju licencija buvo suteikta tik sumokėjus per aukcioną nustatytą pinigų sumą, taigi piniginis mokėjimas yra tiesiogiai susijęs su licencijos suteikimu. Be to, šis mokėjimas nėra vien tik mokestis, kuriuo padengiamos administravimo išlaidos.

51. Proceso šalys ginčijasi, ar organizuotu aukcionu apskritai nebuvo siekiama gauti ypač didelių pajamų. Pavyzdžiui, pats faktas, kad iš viso buvo suteiktos tik penkios licencijos, o ne šešios, kaip antai Vokietijoje, viena vertus, galėtų būti vertinamas kaip bandymas dirbtinai sumažinti pasiūlą ir šitaip padidinti pajamų plaukas. Kita vertus, sprendimą pateikti į rinką penkias licencijas taip pat galima pagrįsti rinkos reguliavimo pastangomis(19). Siekiant padidinti konkurenciją, buvo numatyta, be keturių jau veikiančių operatorių, įtraukti naujų kelių subjektų. Numačius dar didesnį konkuruojančiųmonių skaičių, kurios būtų turėjusios tarpusavyje pasidalyti rinką, galimas dalykas, nebūtų pavykę užtikrinti didelių investicijų į tinklus rentabilumo.

52. Tačiau galiausiai šis klausimas galima neatsakyti, kaip ir šis klausimas, ar siekis gauti pajamų apskritai nulėmė licencijų suteikimo procedūros pobūdį.

53. Objektyviai vertinant, ministras licencijas suteikė bent už tam tikrą mokestį, kuris turėjo atspindėti licencijų ekonominę vertę ir kelis kartus viršijo suteikimo procedūros sąnaudas. Kadangi vyriausybė aukciono taisyklėse nurodė, kad mažiausia siūloma suma turi siekti 125 mln. GBP, iš pat pradžių buvo planuojama gauti daug pajamų. Licencijos per aukcioną suteikimą vertinant PVM prasme, nėra svarbu, ar toks pajamų gavimas buvo vyriausybės veiksmų motyvas, ar tai buvo tik šalutinis pasekmė, neišvengiamai susijusi su tokia licencijų suteikimo forma.

54. Licencijų suteikimą laikyti ekonomine veikla netrukdo ir tai, kad licencijų suteikimas galiausiai yra Bendrijos teisėje numatyto reguliavimo sistemos dalis. Ši teisinių reikalavimų vykdymas taip pat susijęs bent tik su vienu (priverstinai numatytu) veiklos tikslu, į kurį neatsižvelgiama, veiklą vertinant kaip ekonominę veiklą(20).

55. Kad ir reguliavimo veiklai, kaip ekonominei veiklai, gali būti taikomas PVM, aišku iš Šeštosios direktyvos D priedo 7 punkto. Be veiklos sričių, kurios visada kvalifikuojamos kaip

valstybės veikla Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 punkto 3 papunkčio prasme, kuriai taikomas PVM, ten nurodomi žemės ūkio intervencinių agentų sandoriai dėl žemės ūkio produktų, vykdomi pagal šio produkto rinkos bendro organizavimo taisykles. Jei intervencinių agentų iš savo išteklų parduoda produktus, šie sandoriai apmokestinami PVM, nors tokiais sandoriais pirmiausia siekiama reguliuoti rinką, o ne gauti pajamų.

56. Kaip nurodo Teisingumo Teismas, remiantis objektyviais išoriniais proceso požymiais, ekonominės veiklos sąvoka išplečiama ir apima plačią sritį (21). Jei jau šiame nagrinėjimo etape būtų atsižvelgta į tai, kad valdžios institucija veikia vykdydama jai įstatymais numatytą reguliavimo funkciją, tai iš pat pradžių labai susiaurintų direktyvos taikymo sritį. Pirmiausia labai susiaurėtų Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies taikymo sritis, nepaisant to, kad šioje nuostatoje numatyti specialūs reikalavimai viešosios valdžios institucijoms.

57. Teisingumo Teismas pirmiausia vadinamajame sprendime *Eurocontrol* (22), kurį nurodo kai kurios suinteresuotosios šalys, pripažino, kad veikla nelaikoma ekonomine veikla EB sutarties konkurencijos taisyklės prasme tada, jei ją vykdomi viešosios valdžios įgaliojimai.

58. Tačiau konkurencijos teisė ir Šeštoji PVM direktyva yra grindžiamos skirtingomis ekonominės veiklos sąvokomis. Konkurencijos teisėje veikla, kuria vykdomi viešosios valdžios įgaliojimai, nelaikoma svarbia ekonomine veikla konkurencijos požiūriu. Vis dėlto ten nėra atskiros nuostatos dėl valdžios institucijų veiklos, kai vykdomi viešosios valdžios įgaliojimai.

59. Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse pateikiama ekonominės veiklos sąvoka yra platesnė už konkurencijos teisės sąvoką. Ji iš pradžių nėra svarbu, ar vykdomi viešosios valdžios įgaliojimai. Atvirkščiai, ši aplinkybė atsižvelgiama tik per vėlesnį nagrinėjimo etapą, būtų taikant 4 straipsnio 5 dalies specialią nuostatą. Ši nuostata būtų perteklinė, jei veikla, kuria vykdomi viešosios valdžios įgaliojimai pagal analogiją su konkurencijos teise, nepatektų į Šeštosios PVM direktyvos taikymo sritį.

2. Turto naudojimas, siekiant gauti nuolatinių pajamų

60. Ekonominė veikla Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 2 dalies prasme pirmiausia laikomas materialaus ir nematerialaus turto naudojimas siekiant gauti nuolatinių pajamų. Teisė konkrečiose dažnių spektro dalyse naudoti judriųjų telekomunikacijų įrangą yra nematerialus turtas.

61. Remiantis nusistovėjusia teismo praktika, pagal bendros PVM sistemos neutralumo principo reikalavimus naudojimo sąvoka yra taikoma visiems procesams, neatsižvelgiant į jų teisinę formą (23). Teisingumo Teismas, pavyzdžiui, nuomą pripažino turto naudojimui, kuris turi būti laikomas ekonomine veikla Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 2 dalies prasme (24). Jungtinis Karalystės ieškovams, sumokėjusioms mokestį, suteiktą ribotos trukmės dažnių naudojimo licenciją. Šis nuomą panašus procesas laikytinas nematerialaus turto naudojimui siekiant gauti pajamų.

62. Tačiau Nyderlandų ir Danijos vyriausybės tvirtina, kad licencijos išdavimas buvo vienkartinis procesas, todėl juo nesiekama nuolatinių pajamų.

63. Redakcijoje vokiečių kalba vartojama sąvoka „nachhaltig“ yra ne visai aiški, tačiau iš kitų kalbų redakcijų aiškėja, kad pajamų gavimas turi trukti tam tikrą laikotarpį (25). Kaip Teisingumo Teismas pripažino sprendime *Enkler*, vien tik atsitiktinio pobūdžio komercinis turto naudojimas nelaikomas ekonomine veikla Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalių prasme (26).

64. Tačiau šioje byloje nagrinėjamas licencijų suteikimas nėra atsitiktinio pobūdžio naudojimas šia prasme. Aiškumo dėlei reikėtų prisiminti sprendimo *Enkler* kontekstą. Toje byloje buvo

nagrinėjamas klausimas, ar tokia veikla, kai daugiausia paties savininko asmeninms reikmėms naudojamas gyvenamasis automobilis yra kartais išnuomojamas, gali būti laikoma turto naudojimui siekiant gauti nuolatinę pajamą.

65. Nagrinėdamas bylą Teisingumo Teismas pirmiausia atsižvelgė į turto pobūdį. Jei turtas paprastai naudojamas tik ekonominėms reikmėms, tai yra iš esmės pakankamas rodymas, kad savininkas jį naudoja ekonominei veiklai vykdyti, taigi ir nuolatinėms pajamoms gauti. Tačiau jei turtas dėl savo pobūdžio gali būti naudojamas tiek ekonominėms, tiek ir asmeninėms reikmėms, tada, siekiant nustatyti, ar jis iš tikrųjų naudojamas nuolatinėms pajamoms gauti, reikia išnagrinėti visas jo naudojimo aplinkybes(27).

66. Teisė naudoti radijo dažnius diegiant UMTS judriąsias telekomunikacijas yra susijusi vien tik su ekonominiu naudojimui. Vadinasi, šiuo atveju iš pat pradžių nekyla klausimo dėl turto naudojimo ekonominėms ir asmeninėms reikmėms atskyrimo. Todėl taip pat negalima teigti, kad tai yra tik atsitiktinio pobūdžio ekonominė veikla, kuri nėra tokia svarbi kaip naudojimas asmeninėms reikmėms.

67. Pats faktas, kad licencijos suteikiamos vieną kartą ilgam laikotarpiui, taip pat neleidžia daryti išvados dėl atsitiktinio naudojimo ekonominėms reikmėms. Tokiomis aplinkybėmis nėra svarbu, kaip dažnai apmokestinamasis asmuo sudaro panašius sandorius, – svarbu tai, ar konkretus turtas duoda ilgalaikę pajamą. Dėl to šioje byloje abejonių nekyla. Teisė naudoti dažnius suteikiama 20 metų ir per visą šį laikotarpį valstybė gauna pajamas.

68. Tai, kad visa mokesčio suma turėjo būti sumokėta iš karto licencijos suteikimo momentu ir kad mokėjimai nebuvo vykdomi periodiškai, nepakeičia pajamų gavimo nuolatinio pobūdžio. Teoriškai licencijos mokesčio forma galėjo būti ir kitokia. Tačiau Šeštosios direktyvos taikytinumas negali priklausyti nuo licencijos mokesčio mokėjimo sąlygų, kurias nustato šalys.

69. Nepaisant to, licencija gali būti grąžinta arba atimta anksčiau laiko, taigi vienkartinis suteikimas neužtikrina naudojimosi teisės 20 metų.

70. Galiausiai naudojimosi teisės suteikimas tam tikram laikotarpiui negali būti lyginamas su vertybinių popierių perleidimu, kurio, jei jis vykdomas ne kaip komercinio pobūdžio fondo valdymas, Teisingumo Teismas nepripažino ekonomine veikla dėl dviejų priežasčių(28).

71. Pirmą, pajamos iš akcijų turėjimo ir jų pardavimo, taigi dividendai ir pelnas iš akcijų kurso, atsiranda ne dėl aktyvaus vertybinių popierių naudojimo, o yra tiesioginė nuosavybės į juos pasekmė. Tačiau suteikiant licencijas gautos pajamos nėra pajamos, gaunamos vien tik iš teisės disponuoti dažniais, kaip yra dividendų ar pelno iš akcijų kurso atveju, o gaunamos iš šios teisės naudojimo.

72. Antra, perleidžiant vertybinius popierius pajamos gaunamos tik vieną kartą. Jei savininkas dalį turto perleidžia, jis negali perleisto turto ir toliau naudoti pajamoms gauti. Tačiau valstybė teisės disponuoti dažniais iki galo neatsisako. Atvirkščiai, ši teisė jai vėl grąžta vėliausiai tada, kai baigiasi licencijos trukmė ir ji gali jį iš naujo suteikti.

73. Todėl į pirmąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip:

Valstybės institucijos per aukcioną vykdomas licencijas, kurios apima teisę UMTS judriųjų telekomunikacijų paslaugų teikimui nustatytu laikotarpiu naudoti apibrėžtas elektromagnetinio spektro dalis, suteikimas tokiomis aplinkybėmis, kokios nurodytos pagrindiniame byloje, turi būti laikomas nematerialaus turto naudojimu siekiant gauti nuolatinių pajamų, vadinasi, ir ekonomine veikla Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalių prasme.

B – Dėl 2–5 prejudicinių klausimų: sąlygos, kuriomis valstybės valdžios institucijų veikla laikoma apmokestinamąja asmenų veikla

1. Pirminės pastabos dėl Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies struktūros

74. Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalyje pateikiamos diferencijuotos nuostatos, kada valstybė laikoma apmokestinamuoju asmeniu(29).

75. Šios dalies pirmojoje pastraipoje pateikiama pagrindinė nuostata, pagal kurią valstybinės, regioninės ir vietinės valdžios institucijos ir kiti viešosios teisės subjektai neturi būti laikomi apmokestinamaisiais asmenimis veiklos, kurią jie vykdo, ar sandorių, kuriuos sudaro kaip valdžios institucijos, atžvilgiu. Taigi ši nuostata numato, kad valdžios institucijoms netaikoma bendroji mokesčių pareiga net ir tada, kai jos vykdo ekonominę veiklą. Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalių prasme. Taip viešosios valdžios įgaliojimų vykdymas prilyginamas privataus vartotojo veiksmams.

76. Nukrypstant nuo pirmosios pastraipos, antrojoje pastraipoje numatyta, kad valstybė gali būti laikoma apmokestinamuoju asmeniu, jei jos traktavimas kaip neapmokestinamojo asmens labai iškreiptų konkurenciją. Ši nuostata grindžiama tuo idėja, kad atitinkamą valstybės institucijų veikla gali konkuruoti su privatinės teisės konkurentų veikla ir tada, kai ją vykdomi viešosios valdžios įgaliojimai. Taigi šios nuostatos tikslas – užtikrinti fiskalinį neutralumą(30).

77. Galiausiai pagal trečiąją pastraipą valstybės institucijos visada yra laikomos apmokestinamaisiais asmenimis D priede išvardytos veiklos atžvilgiu, jei toji veikla nėra tokio menko masto, dėl kurio ji būtų visiškai nereikšminga. Taigi dėl priede išvardytų veiklos sričių galiausiai lieka neaišku, ar valstybė, vykdydama tokią veiklą, vykdo viešosios valdžios įgaliojimus.

78. D priede išvardytos veiklos sritys, tarp jų ir telekomunikacijos, iš esmės susijusios su ekonomine veikla(31), kuri tik dėl svarbos visuomenės interesams valstybė vykdo ir (arba) vykdo kaip viešosios valdžios įgaliojimus, tačiau kuri lygiai taip pat galėtų vykdyti privačios monopolis(32). Dabar jau keletas iš nurodytų ekonominės veiklos sričių yra liberalizuotos. Privačios monopolis iš tiesų konkuruoja su iš dalies jau privatizuotomis, o iš dalies vis dar valstybinėmis anksčiau monopolu turėjusiomis monomis. 1977 m. priimant Šeštąją PVM direktyvą buvo aiškiai atsižvelgta į tokį raidą.

79. Jei judriųjų telekomunikacijų licencijų suteikimą laikytume ne menko masto veikla telekomunikacijų srityje, jai bet kuriuo atveju būtų taikomas PVM, neatsižvelgiant į viešosios valdžios įgaliojimų vykdymą ar konkretų konkurencijos iškreipimą. Todėl būtų logiška, prieš atsakant į antrąjį, trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus, pirmiausia atsakyti į penktąjį prejudicinį klausimą.

2. Dėl penktojo klausimo: ar Šeštosios direktyvos D priede esanti sąvoka „telekomunikacijos“ apima ir UMTS licencijų suteikimą per aukcioną?

80. Iš esmės proceso šalys nesutaria dėl D priedo 1 punkte esančios sąvokos „telekomunikacijos“ aprašyties: Komisijos ir suinteresuotųjų vyriausybė manymu, ji apimanti tik patį

telekomunikacijų paslaugų teikimą(33), o ieškovių manymu – taip pat ir kitas su tuo susijusias veiklos sritis, taigi ir licencijų suteikimą.

81. D priedo tekste nėra jokių nuorodų, kurios padėtų atsakyti į šį ginčijamą klausimą. Aplinkybų, kad redakcijoje vokiečių kalba vartojama ne švoka „Telekommunikation“, o dabar jau pasenusi švoka „Fernmeldewesen“, nėra svarbi. Redakcijose kitomis kalbomis toje vietoje atitinkamai vartojama toms kalboms nuo seno įprastinė švoka „telecommunications“ ir (arba) „télécommunications“. Beje, kaip teisingai nurodo Vokietijos vyriausybė, švokos „Fernmeldewesen“ ir „Telekommunikation“ yra sinonimai.

– Istorinis aiškinimas

82. Taikant istorinį aiškinimą būtų galima teigti, kad švoka „telekomunikacijos“ negalėjo apimti judriųjų telekomunikacijų licencijų suteikimo privatus monetas, nes 1977 m. priimant direktyvą tokių licencijų iš viso dar nebuvo. Tuo laikotarpiu būtų valstybinis pašto įstaigos savo nuožiūra teikę telekomunikacijų paslaugas. Todėl tuo laiko momentu Bendrijos teisės aktų leidėjas, galimas dalykas, ir nesiekė reglamentuoti telekomunikacijų licencijų.

83. Tačiau toks istorinis išaiškinimas bet kuriuo atveju vaidina tik antraeilį vaidmenį ir vien tik juo pasikliauti negalima(34). Atvirkščiai, Šeštosios direktyvos nuostatas reikia išnagrinėti ir atsižvelgiant į jų struktūrą, pirmiausia – į jų tikslą.

– Sisteminis aiškinimas

84. Sisteminiu požiūriu pirmiausia galėtų būti svarbi telekomunikacijų paslaugų apibrėžtis, pateikta Šeštosios direktyvos 9 straipsnio 2 dalies e punkto dešimtojoje įtraukoje(35), kurioje išdėstyta:

„Telekomunikacijos. Telekomunikacijų paslaugos – tai paslaugos, susijusios su signalų, rašytinų medžiagų, vaizdo ir garso arba informacijos perdavimu, siuntimu ir priėmimu laidiniais, radijo, optiniais ar kitais elektromagnetiniais sistemomis, įtraukiant su tuo susijusias teisės perdavimų arba priskyrimų panaudojant galingumą tokiam perdavimui, siuntimui ar priėmimui <...>.“

85. 9 straipsnis nustato, kuri vieta laikytina paslaugų teikimo vieta. Šio straipsnio 2 dalies e punktas, be kita ko, ir dėl to nurodė telekomunikacijų paslaugų nustato, kad, teikiant tarpvalstybines paslaugas, paslaugų teikimo vieta laikoma paslaugų gavėjo vieta.

86. Jei, vyriausybės ir Komisijos manymu, iš viso yra teisinga remtis šia apibrėžtimi, tai, į jų nuomone, ji apima tik telekomunikacijų paslaugas siaurąja prasme. Nuostatoje minimos teisės naudoti „galingumą tokiam perdavimui, siuntimui ar priėmimui“, į jų manymu, yra susijusios su infrastruktūra, o ne su dažnių spektro naudojimo licencijomis.

87. Ieškovo, remdamosi šia pastraipa, kurios redakcija anglų kalba yra tokia: „including the related transfer or assignment of the right to use capacity for such transmission, emission or reception“, daro priešingą išvadą. Švoka *capacity* kaip tik ir vartojama frazės *frequency spectrum capacity* prasme.

88. Remiantis redakcija anglų kalba toks aiškinimas atrodytų galimas, tačiau iš redakcijų kitomis kalbomis aiškėja, kad tikinamesnis yra suinteresuotųjų vyriausybių ir Komisijos aiškinimas(36). Kai tekstai skirtingomis kalbomis skiriasi, ypač svarbūs tampa nuostatos logika ir tikslas(37), kurie taip pat prieštarauja tam, kad būtų įtrauktas ir dažnių suteikimas.

89. Būtų, kaip teisingai nurodo Nyderlandų vyriausybė, šia nuostata siekiama užtikrinti, kad iš

trečioji valstybių teikiamos telekomunikacijų paslaugos gavėjams, esantiems Bendrijoje, būtų apmokestinamos Bendrijoje(38). Šis teiginys susijęs tik su telekomunikacijų paslaugomis siaurąja prasme. Bet kuriuo atveju licencijas atitinkamos valdžios įstaigos išduoda šalies viduje. Be to, dažniausiai pirkėjai, t. y. paslaugos gavėjai, turi būti licencijų išdavusios valstybės rezidentai, nes mažai tikėtina, kad UMTS judriųjų telekomunikacijų tinklas galėtų būti sukurtas ir naudojamas atitinkamoje valstybėje neturint nuolatinio padalinio arba antrinės įmonės.

90. Toliau Britanijos, Nyderlandų ir Danijos vyriausybės bei Komisija nurodo, kad telekomunikacijų paslaugų apibrėžtė yra svarbiose vidaus rinkos direktyvose. Tai, kad aiškinant Šeštąją PVM direktyvą atsižvelgiama į apibrėžtis, pateiktas kituose teisės aktuose, kurie reglamentuoja nagrinjamą sritį ir kuriais nesiekama tikslų, nukrypstančių nuo teisės akto PVM srityje, visiškai atitinka Teisingumo Teismo praktiką(39).

91. 1990 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvos 90/387/EEB dėl telekomunikacijų paslaugų vidaus rinkos sukūrimo įgyvendinant atvirojo tinklo teikimo(40) 2 straipsnio 4 dalyje telekomunikacijos paslaugos apibrėžiamos kaip „paslaugos, kurias visiškai arba iš dalies sudaro signalų perdavimas arba siuntimas telekomunikacijų būdu telekomunikacijų tinkle, išskyrus radijo ir televiziją“ (Neoficialus vertimas). Remiantis šiuo apibrėžimu UMTS licencijų išdavimas nėra telekomunikacijų paslauga.

92. Vis dėlto reikia suabejoti, ar cituotas sąvokos apibrėžtis galima be apribojimų taikyti D priedui, nes jos atitinkamai susijusios su telekomunikacijų veikla ir (arba) paslaugomis („telecommunication services“), o D priedas nurodo pačias telekomunikacijas („telecommunications“). Ši sąvoka galima būtų aiškinti kaip platesnė šios veiklos, apimančios ne tik telekomunikacijų paslaugas siaurąja prasme, bet ir kitas veiklos sritis, aprašymą.

– Teleologinis aiškinimas

93. Vis dėlto nulemia Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies trečiosios pastraipos, skaitomos kartu su D priedu, prasmę ir tikslas. D priedo kataloge nurodyta veikla, kaip teigė generalinis advokatas Alber, yra tokia veikla, kurios pobūdis visų pirma yra akivaizdus ekonominis(41).

94. Kadangi šias paslaugas *paprastai* teikia arba gali teikti ir privačios įmonės, tai iš esmės galima teigti esant didelį poveikį konkurencijai. Šios nuostatos tikslas – tokiomis aplinkybėmis vienodai vertinti valstybės ir privatų apmokestinamųjų asmenų. Valstybės vykdomai veiklai konkrečiu atveju pagal antrąją pastraipą PVM taikomas tada, jei išskyla didelį konkurencijos iškreipimo grėsmę.

95. Vienodai traktuoti valstybės ir privatų apmokestinamųjų asmenų yra teisinga tik telekomunikacijų paslaugų siaurąja prasme atžvilgiu, nes dabar šias paslaugas gali teikti ir privačios įmonės. Tačiau, atsižvelgiant į dabartinę situaciją, licencijų, leidžiančių naudoti apibrėžtą radijo dažnių spektro dalį(42), pirminis suteikimas yra tik valstybės uždavinys(43). Net jei tam tikromis aplinkybėmis licencijų suteikimas ir licencijų perleidimas, kurį vykdo privatūs asmenys, galėtų konkuruoti, valstybės ir privataus apmokestinamojo asmens šios veiklos atžvilgiu iš principo negalima traktuoti vienodai(44). Atvirkščiai, reikia išnagrinėti, ar valstybės veiklos apmokestinimas pagal Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies antrąją pastraipą yra būtinas siekiant apsaugoti konkurenciją.

96. Todėl į penktąją prejudicinę klausimą reikia atsakyti taip, kad, atsižvelgiant į dabartinę situaciją, Šeštosios direktyvos D priedo 1 punkte esanti sąvoka „telekomunikacijos“ valstybės per organizuojamą aukcioną vykdomas UMTS licencijų išdavimas nepatenka.

3. Dėl antrojo prejudicinio klausimo: valstybės valdžios įgaliojimų vykdymas Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies pirmosios pastraipos prasme

97. Kad pagal Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies pirmąją pastraipą nebūtų taikomas apmokestinimas, kumulatyviai turi būti patenkintos dvi sąlygos, būtent: veikla turi vykdyti valstybinės valdžios institucijos ir ji veikla turi būti vykdoma kaip viešosios valdžios įgaliojimai(45). Ministras ir RA neginėjimui tenkina pirmąją sąlygą.

98. Teisingumo Teismas antrąją sąlygą patikslino sprendime *Fazenda Pública*(46):

„Pastaroji sąlyga leidžia nustatyti valdžios institucijų atleidimo nuo mokesčio aprašą atsižvelgiant į tam tikros vykdomos veiklos būdus <...>.(47)

Pagal nusistovėjusį Teisingumo Teismo praktiką, valstybinės valdžios vykdymu Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies pirmosios pastraipos prasme laikoma tokia veikla, kuri pagal konkretę viešosios teisės aktą vykdo viešosios teisės subjektai. Joms nepriskiriamos veiklos sritys, kurias jie vykdo tomis pačiomis teisinėmis sąlygomis, kaip ir privatūs tokio subjektai <...>“(48).

99. Toliau Teisingumo Teismas nurodė, kad, siekiant tai nustatyti, nebūtina atsižvelgti į veiklos tikslą arba objektą(49).

100. Remdamosi teismo praktika ieškovas daro išvadą, kad visų pirma reikia atsižvelgti į veiklos formą. Licencijos per organizuotą aukcioną buvo suteikiamos tokiomis pačiomis sąlygomis, kaip ir tos, kurios Anglijos teisės aktuose yra nustatytos atitinkamiems privatinės teisės sandoriams. Į tai, kad aukcionu buvo siekiama rinkos reguliavimo tikslo, atsižvelgti nebūtina.

101. Tačiau suinteresuotosios valstybės narės ir Komisija pabrėžia, kad UMTS licencijų suteikimas pagal šios srities Bendrijos teisės aktus ir nacionalinės teisės aktus yra vien tik valstybės, kuriai numatytos konkrečios pareigos, kompetencija.

102. Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad pagal Direktyvos 97/13 2 straipsnio 1 dalies a punktą individualias licencijas telekomunikacijų paslaugų srityje gali išduoti tik valstybinė reguliavimo tarnyba. Tam ji privalo laikytis Direktyvos 9 ir 10 straipsniuose numatytų reikalavimų. Jei valstybės narė išduoda tik ribotą skaičių individualių licencijų, ji privalo atrinkti vykdyti remdamasi objektyviais, nediskriminuojančiais, išsamiais, skaidriais ir proporcingais atrankos kriterijais (Direktyvos 97/13 10 straipsnio 3 dalis). Reikalavimai dėl mokesčių, kurie tokiomis aplinkybėmis gali būti renkami, nustatyti Direktyvos 97/13 11 straipsnio 2 dalyje.

103. Net ir atsižvelgus į tai, kad padėtį pagal nacionalinę teisę galutinai vertina prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nėra jokios abejonės, kad išimtinę teisę suteikti UMTS licencijas pagal 1949 m. WTA ir 1998 m. WTA įstatymus bei *WTA Regulations* turi ministras. Nacionalinės teisės aktuose jam numatyti su tuo susiję pareigojimai yra grindžiami Direktyvos 97/13 reikalavimais. Beje, licencijų atimti taip pat gali tik ministras ir būtent ne tik tais atvejais, kurie numatyti pačioje licencijoje, bet ir dėl kitų priežasčių – nacionalinio saugumo, Bendrijos teisės pareigojimų arba tarptautinės teisės pareigojimų(50).

104. Taigi ministras, atstovaujamas RA, UMTS licencijas suteikė pagal tik jam vienam taikomą teisinį tvarką. Suteikti atitinkamą licenciją nebūtų galėjus joks privatus asmuo. Tuo remiantis galima daryti išvadą, kad licencijų suteikimas per aukcioną buvo veikla, kuri valstybės institucija vykdė atlikdama viešosios valdžios funkcijas.

105. Tam neprieštarauja, kad licencijos buvo išduotos per aukcioną, taigi procedūra, kuri priklauso civilinės teisės sričiai ir kuri dėl šios priežasties galėtų rengti ir privatus asmenys.

106. Nors Teisingumo Teismas pripažino, kad svarbiausia atsižvelgti į veiklos būdus, tačiau negalima to suprasti per siaurai, traktuojant tik „kaip“, taigi tik kaip veikimo formas. Atvirkščiai, pirmiausia svarbu atsižvelgti į tai, ar privatus asmenys pagal tos srities teisės aktus apskritai gali vykdyti panašią veiklą. Jei gali, tada, siekiant nepažeisti PVM neutralumo principo, reikėtų valstybės vertinti kaip apmokestinamąjį asmenį. Tačiau tai, kad valstybės, vykdydama tik jai priskirtus įgaliojimus, pasinaudoja civilinės teisės reglamentuojama procedūra, mokesčių neutralumui poveikio neturi.

107. Svarbiausia yra ne aukcionams taikomi bendrieji civilinės teisės reikalavimai, o konkrečios teisinės sąlygos, taikomos UMTS licencijų suteikimui per aukcioną.

108. Remiantis ieškovių teiginiu reikėtų daryti išvadą, kad viešosios valdžios funkcijos vykdomos tik tada, kai valstybės priima administracinį aktą – taigi veikia kaip valdžios institucija siaurąja prasme. Tačiau su tokiu aiškinimu Teisingumo Teismas aiškiai nesutiko sprendimuose *Autostrad* mokesčiai(51).

109. Vis dėlto Teisingumo Teismas sprendime *Fazenda Pública prieš Câmara Municipal do Porto* (52), atsižvelgdamas į tą faktą, kad viešųjų stovėjimo aikštelių administravimas buvo susijęs su viešosios valdžios įgaliojimų vykdymu, nusprendė, kad šiai veiklai buvo taikoma ypatinga viešosios teisės reglamentuojama tvarka. Teisingumo Teismo nuomone, valstybės veiksmai, kurių atžvilgiu piliečiai yra pavaldūs valstybei, yra rodymas, kad vykdomos viešosios valdžios funkcijos Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies pirmosios pastraipos prasme, tačiau nėra privaloma sąlyga(53).

110. Jei būtų remiamasi sandorio formos teisinėmis sąlygomis, tai galėtų pažeisti bendrą Šeštosios PVM direktyvos taikymą, nes tokia praktika, kai valstybės naudojasi privatinės teisės sandorių forma, galimas dalykas, kai kuriose valstybėse narėse yra paplitusi labiau negu kitose. Taip pat gali būti, kad skirtingose nacionalinės teisės sistemose viešosios teisės ir privatinės teisės sandorių formos apibrėžiamos nevienodai.

111. Be to, reikia nurodyti, kad Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies pirmoji pastraipa tik reikalauja, kad veikla būtų vykdoma kaip *viešosios valdžios* funkcijos. Todėl UMTS licencijų suteikimas per aukcioną negali būti vertinamas atskirai(54). Atvirkščiai, ši veikla yra dažni valdymo ir telekomunikacijų sektoriaus reguliavimo dalis. Šiame kontekste valstybės iš esmės vykdo viešosios valdžios įgaliojimus, pavyzdžiui, perkeldama sprendimo UMTS arba vidaus rinkos direktyvų reikalavimus į nacionalinę teisę. Viešosios valdžios funkcijas ji vykdo ir tada, kai dėl netinkamo radijo ryšio įrangos naudojimo taiko baudžiamosios teisės sankcijas pagal 1949 m. WTA arba kai dėl nacionalinio saugumo priežasčių ar vykdydama Bendrijos teisės arba tarptautinės teisės įsipareigojimus atšaukia licenciją.

112. Tai, kad šiame nagrinėjime atsižvelgiama į platesnį teisinį kontekstą, beje, neprieštarauja tam, kad, kvalifikuojant veiklą kaip ekonominę veiklą, svarbiausia atsižvelgti tik į išorinį procesą. Atvirkščiai, būtų tai atitinka Šeštosios direktyvos 4 straipsnio logiką – pirmiausia užtikrinti platų direktyvos taikymą plačiai aiškinant 1 ir 2 dalis, o tada, taikant 5 dalį, atsižvelgti į ypatingas bendras teisinės sąlygas, taikomas valstybės veiklai.

113. Galiausiai licencijų per aukcioną suteikimo kvalifikavimui kaip veiklai, kuria vykdomos viešosios valdžios funkcijos, neprieštarauja tai, kad valstybės iš to gavo didelių pajamų. Kaip buvo išdėstyta, tai valstybės veiksams gali suteikti ekonominio pobūdžio Šeštosios direktyvos 4

straipsnio 2 dalies prasme. Tačiau jei valstybė veikia tik jai vienai taikomos ypatingos teisės tvarkos pagrindu, tokia veikla yra viešosios valdžios funkcijų vykdymas.

114. Vadinasi, antrąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip:

Veikla Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies pirmosios pastraipos prasme laikoma tokia veikla, kuri viešosios teisės subjektai vykdo pagal viešosios teisės nustatytą ypatingą tvarką. Viešosios valdžios funkcijų vykdymui neprieštarauja tai, kad valstybė, vykdydama tik jai priskirtas funkcijas, naudojasi civilinės teisės procedūra ar vykdydama savo veiklą gauna didelį pajamų.

4. Dėl trečiojo prejudicinio klausimo: ar ši veikla gali būti iš dalies laikoma ekonomine veikla arba iš dalies traktuojama kaip viešosios valdžios funkcijų vykdymas?

115. Ieškovo papildomai nurodant, kad UMTS licencijų suteikimas bent jau iš dalies buvo ekonominio pobūdžio veikla ir (arba) iš dalies buvo vykdoma ne kaip viešosios valdžios funkcijos.

116. Pirmiausia reikia pažymėti, kad ieškovių šiame kontekste nurodytas sprendimas *Armbricht* (55) buvo susijęs su turto daliniu naudojimu ekonominiams tikslams ir iš to atsiradusiomis pasekmėmis dėl teisės atskaitos. Tačiau nagrinėjamoje byloje kyla klausimas, ar pats licencijos per aukcioną suteikimas buvo apmokestinamas PVM, nes apmokestinamasis asmuo jį vykdo kaip savo ekonominę veiklą.

117. Teisingumo Teismas sprendime *CCP* (56) išdėstė, kad kiekvienas paslaugų teikimas paprastai laikomas atskiru savarankišku sandoriu. Kadangi ekonominiu požiūriu bendras paslaugų teikimas egzistuojančios pridėtinės vertės mokesčio sistemos interesais negali būti dirbtinai skaidomas, turi būti nustatyta nagrinėjamo sandorio esmė siekiant išaiškinti, ar apmokestinamasis asmuo su vartotoju sudaro kelis savarankiškus pagrindinius sandorius ar vieną bendrą sandorį. Jei sudaromas tik vienas sandoris, tai iš esmės jis kaip vienas bendras sandoris turi būti traktuojamas ir PVM taikymo atžvilgiu (57).

118. Prašyme priimti prejudicinį sprendimą nėra nurodyta jokių pagrindų, iš kurių būtų matyti, kad UMTS licencijų išdavimų sudarė du ar daugiau sandorių. Atvirkščiai, licencija buvo suteikta sudarant vienintelį sandorį ir nustatytas bendras mokestis.

119. Tai, kad per aukcioną pirmiausia buvo nustatyti licencijų gavėjai ir mokesčio dydis, o licencijos išduotos tik po to, kai buvo sumokėtas mokestis, taip pat nėra svarbu, nes abu pastarieji veiksmai yra tik nesavarankiški vykdymo veiksmai, kurių negalima vertinti atskirai nuo aukciono.

120. Kaip jau buvo konstatuota, nors valstybė vykdydama šį vieną bendrą sandorį vykdo ekonominę veiklą, tačiau tuo pat metu ji vykdo ir viešosios valdžios funkcijas. Kadangi nėra konkretaus pagrindo, kuriuo remiantis būtų galima sandorį suskaidyti į atskirai vertinamus sandorius, trečiasis prejudicinis klausimas yra hipotetinio pobūdžio ir todėl jį atsakyti nereikia (58).

5. Dėl ketvirtąjo prejudicinio klausimo: ar traktavimas kaip neapmokestinamojo asmens nesukels didesnių konkurencijos iškreipimų?

121. Pagal Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies antrąjį pastraipą, kai valstybinės institucijos vykdo veiklą kaip viešosios valdžios institucijos, jos turi būti laikomos apmokestinamuoju asmeniu tokios veiklos ar sandorių atžvilgiu, jei jį traktavimas kaip neapmokestinamojo asmens labai iškreipytų konkurenciją.

122. Teisingumo Teismas sprendime *Comune di Carpaneto Piacentino* konstatavo, kad valstybės narės pareigojamos numatyti:

„Viešosios teisės subjekto neapmokestinimo už jo, kaip viešosios valdžios institucijos, vykdomą veiklą ir sudaromus sandorius taisyklės išimtį, jei toks neapmokestinimas labai iškraipytų konkurenciją <....>“. (59)

123. Pirmą kartą suteikti licencijas gali tik valstybė, taigi licencijų suteikimo momentu negali būti jokios konkurencijos tarp valstybės veiklos ir identiškos kitų subjektų veiklos. Tačiau ieškovas argumentuoja, kad valstybės vykdomas ir PVM neapmokestinamas dažnių licencijų suteikimas ateityje galėtų konkuruoti su galimais privačių subjektų vykdomais licencijų perdavimo sandoriais.

124. Tačiau 2000 m. išduotų licencijų 4 punkte yra sąlyga, kad jos negali būti perleidžiamos. Tuo laiko momentu nei Direktyvoje 97/13, nei 1998 m. WTA nebuvo numatyta galimybės perleisti licencijas.

125. Vis dėlto 1999 m. lapkričio 1 d. ministerijos informacinio pobūdžio pranešime yra nurodyta, kad, vėliau sukūrus prekybą dažniais, per aukcioną suteikiamas licencijas ateityje bus galima perleisti. Tačiau nesą aišku, ar tikrai ir kada taip bus. Direktyvos 2002/21 9 straipsnio 4 dalyje jau numatyti reikalavimai dėl teisės naudoti radijo dažnius perleidimo. Remiantis prašymo priimti prejudicinį sprendimą duomenimis, Jungtinės Karalystės valdžios institucijos nemano, kad prekyba judriųjų telekomunikacijų dažniais galėtų vykti anksčiau negu 2007 metais.

126. Tokiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, kokia turi būti didelio konkurencijos iškraipymo Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies antrosios pastraipos prasme tikimybė, kaip greitai jis turi atsirasti po tokios veiklos vykdymo ir koks vaidmuo šiame kontekste tenka mokestinio neutralumo principui.

127. Šiuo klausimu pirmiausia reikia konstatuoti, kad apmokestinamojo ir (arba) neapmokestinamojo asmens statusas vertinamas veiklos vykdymo momentu (60). Todėl iš esmės poveikis konkurencijai turėtų būti tuo laiko momentu.

128. Tam būtina sąlyga, kad dažnių suteikimo momentu jau egzistuotų naudojimosi teisių rinka, t. y. pirma, turi egzistuoti panašios naudojimosi teisės ir, antra, jas turi būti galima perleisti privatiems asmenims. Tik tokiais sąlygomis valstybės veikla, susijusi su dažnių suteikimu, galėtų konkuruoti su sandoriais, susijusiais su teisių naudoti dažnius perleidimu privatiems asmenims.

129. Prieš suteikiant UMTS licencijas per aukcioną Britanijos rinkoje tokių licencijų nebuvo. Be to, prekyba licencijomis nebuvo teisinta ir teisės aktais. Net nebuvo aišku, ar iš viso ir kada tam bus sukurtos teisinės sąlygos.

130. Teisingumo Teismas sprendime *Taksatorringen* (61) atitinkamai pripažino, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A dalies 1 punkto f papunktis taikomas ir tiems konkurencijos iškraipymo atvejams, kurie dėl atleidimo nuo mokesčių gali atsirasti ateityje. Vis dėlto konkurencijos iškraipymo pavojus turi būti realus (62).

131. Net ir tada, kai esamu laiko momentu joks kitas kio subjektas nesiėlo konkuruojančių paslaugų, kurioms taikomas PVM, konkurencijos iškraipymo pavojus gali realiai egzistuoti. Vien dėl blogesnės pradinės situacijos potencialūs konkurentai gali nesiimti aktyvių veiksmų rinkoje. Tačiau realaus pavojaus nėra tada, jei dėl teisinės sąlygų joks potencialus konkurentas negali konkuruoti su valstybės veikla suteikiant dažnių licencijas.

132. Jei vėliau, kai jau būtų sukurta prekybos dažniais sistema, valstybė vėl suteiktų licencijas,

tada *t? licencij? suteikimo etap? reik?t?* iš naujo vertinti PVM apmokestinimo atžvilgiu(63). Ta?iau v?liau vyksian?io valstyb?s licencij? suteikimo vertinimas PVM apmokestinimo atžvilgiu neturi poveikio šiam 2000 m. licencij? suteikimui, kuris yra nagrin?jamos bylos dalykas.

133. Be to, konkurencijos iškraipymo tikimyb? ieškov?s grindžia tokiu argumentu: jei suk?rus prekybos dažniais sistem? viena judri?j? telekomunikacij? ?mon? perka licencij? iš kitos ?mon?s ir už š? sandor? turi mok?ti PVM, jos pad?tis yra blogesn? negu tos konkurent?s, kuriai anks?iau licencij? suteik? valstyb? ir šis suteikimas nebuvo apmokestintas PVM. Nors taip licencij? ?gyjanti ?mon? sumok?t? PVM dažniausiai gali atskaityti, ta?iau atitinkamomis aplinkyb?mis tai yra susij? su laikinu apyvartini? l?š? sumaž?jimu.

134. Ta?iau, kaip jau konstatuota, potencialus konkurencijos santykis turi b?ti nagrin?jamo sandorio sudarymo momentu. Galimyb?s, kad v?liau bus sukurtos tam reikalingos teisin?s s?lygos, nepakanka, nes apmokestinimas negali priklausyti nuo daugiau ar mažiau neaiški? prognozi?.

135. Nepaisant to, valstyb?s veikla tur?t? b?ti apmokestinama tik tada, jei prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas pripažint?, kad jos neapmokestinus gali atsirasti *didelis* konkurencijos iškraipymas Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies antrosios pastraipos prasme.

136. Taip, pavyzdžiui, b?t? tada, jei valstyb? *galutiniam vartotojui* teikt? tokias pa?ias paslaugas, kaip ir priva?ios ?mon?s, taigi vienu atveju klientai tur?t? mok?ti kain? su PVM, o kitu atveju be PVM(64). Kadangi galutinis vartotojas neturi teis?s ? atskait?, priva?ios ?mon?s si?loma paslauga b?t? visa PVM suma brangesn?.

137. Ta?iau *apmokestinamajam asmeniui* ?sigyti teis? ? dažnius iš privataus asmens tik kai kuriais atvejais (ir tik minimaliai) b?t? mažiau patrauklu nei ?sigyti iš valstyb?s, nes PVM b?t? arba iš karto atskaitytas, arba gr?žinamas per trump? laik?. Nors su išankstiniu finansavimu susijusios išlaidos absoliu?iais skai?iais gali sudaryti dideles sumas, bet, palyginus su bendromis UMTS dažni? pirkimo išlaidomis, šios išlaidos apskritai neb?t? tokio dydžio, kad gal?t? sukelti didelius konkurencijos iškraipymus.

138. Be to, 2000 m. joku b?du nebuvo galima aiškiai numatyti prekybos dažniais suk?rimo, kurios Jungtin?je Karalyst?je iš tikr?j? n?ra ir šiandien. Kuo didesnis laiko tarpas skiria valstyb?s licencij? suteikim? ir galimyb? jas perleisti, tuo labiau pasikei?ia ir visa rinkos aplinka. Tokiomis aplinkyb?mis svarbos ?gauna kiti veiksniai, kaip antai licencijos ekonomin?s vert?s pasikeitimas d?l nauj? su UMTS judriosiomis telekomunikacijomis konkuruojan?i? technologij? atsiradimo, o ne galimas apyvartini? l?š? sumaž?jimas d?l laikino atskaitytin? mokes?i? finansavimo. Šis teiginys taip pat rodo, kad konkurencijos iškraipymo Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies antrosios pastraipos prasme tikimyb? iš esm?s atsiranda taip pat tik tada, kai paslaugos teikiamos panašiu laiko momentu ir potencial?s pirk?jai gali rinktis iš dviej? panaši? pasi?lym?.

139. Vadinasi, ? ketvirt?j? prejudicin? klausim? reikia atsakyti taip:

Didelio konkurencijos iškraipymo tikimyb? Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies antrosios pastraipos prasme egzistuoja tik tada, kai yra realus pavojus, kad valstyb?s traktavimas kaip neapmokestinamojo asmens tur?s neigiam? poveik? esam? ar potenciali? konkurent?, teikian?i? konkuruojan?ias paslaugas, konkurencijos situacijai. Tokio pavojaus iš esm?s n?ra, jei tuo laiko momentu, kai valstyb? vykdo veikl?, priva?ios ?mon?s d?l galiojan?i? teisini? s?lyg? negali rinkoje vykdyti su valstyb?s veikla konkuruojan?ios veiklos.

C – D?l šeštojo prejudicinio klausimo: direktyv? atitinkantis nacionalini? nuostat?, perkelian?i? Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dal?, išaiškinimas

140. Mokes?i? administratorius, remdamasis VAT Act 1994 41 straipsnio 2 dalimi, pri?m? mokes?i? taisyklės, pagal kurias atitinkama valstyb?s institucij? veikla, kaip antai licencij? suteikimas ir telekomunikacijos, laikoma apmokestinama veikla(65).

141. Kaip pripažino Teisingumo Teismas sprendime *Fazenda Pública prieš Câmara Municipal*(66), valstyb?s nar?s gali Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies antr?j? pastraip? ? nacionalin? teis? perkelti sukurdamos teisinės s?lygas ir perduodamos ?galiojim? valdymo institucijai, pagal ?statymus nuspr?sti, kada, siekiant išvengti dideli? konkurencijos iškreipym?, valstyb?s veiklai taikomas PVM.

142. Dabar prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas klausia, ar svarbu, taikant vidaus teis?s nuostatas, atsižvelgti ? sprendime *Marleasing*(67) nurodyt? princip? d?l direktyv? atitinkan?io nacionalin?s teis?s aiškinimo.

143. Taigi nacionalinis teismas, taikydamas vidaus teis?s akt?, o pirmiausia tok?, kuris buvo specialiai priimtas direktyvos reikalavimams ?gyvendinti, turi j? aiškinti kiek ?manoma atsižvelgdamas ? susijusios direktyvos formuluot? ir tiksl?, kad b?t? pasiektas direktyvoje numatytas rezultatas ir laikomasi EB 249 straipsnio 3 dalies nuostat?(68).

144. Šio principo b?tina laikytis taikant bet kuri? vidaus teis?s nuostat?. Jis taikomas ir administratoriaus taisykl?ms, kuriomis, perk?lus Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 5 dalis, nustatyta, kurios valstyb?s institucijos veiklos sritys yra laikomos apmokestinama veikla.

145. Ta?iau ieškov?s tam prieštarauja teigdamas, kad direktyv? atitinkantis nacionalin?s teis?s aiškinimo principas netaikomas mokes?i? taisykl?ms, nes mokes?i? administratorius jomis ?vykd? jam direktyva suteikt? diskrecij?.

146. Su tuo sutikti negalima. Jei nacionalin?s valdžios institucijos, perkeldamos Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies antr?j? pastraip?, tam tikras valstyb?s valdžios institucij? vykdomos veiklos sritis kvalifikuoja kaip apmokestinamas, jos privalo laikytis teisinio direktyvos reikalavim?. Kaip jau buvo išd?styta, tam, kad atsirast? didelio konkurencijos iškreipimo tikimyb?, iš principo yra b?tina, kad valstyb?s vykdoma veikla su atitinkama priva?i? asmen? vykdoma veikla konkuruot? jos vykdymo momentu. Direktyva nacionalin?ms valdžios institucijoms nesuteikia ?galiojimo apmokestinti PVM valstyb?s veiklos, kuri vykdoma kaip viešosios valdžios funkcijos, jei d?l teisinio pagrindo neegzistuoja atitinkamas konkurencijos santykis ir n?ra ?vykdytos s?lygos, numatytos Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies tre?iojoje pastraipoje, skaitomoje kartu su D priedu.

147. Toliau ieškov?s nurodo, kad valstyb? negali remtis direktyv? atitinkan?iu aiškinimu priva?i? asmen? nenaudai. Toks poži?ris taip pat yra neteisingas. Teismai yra ?pareigoti aiškinti vidaus teis?s aktus taip, kad jie atitikt? direktyv?, neatsižvelgdami ? tai, ar tai tur?s neigiam? pasekm? privatiems asmenims. B?tent teisiniuose gin?uose, kuri? šalys yra privat?s asmenys, taigi kai atsižvelgimas ? Bendrijos teis? bet kuriuo atveju yra nenaudingas vienai iš priva?i?j? šali?, Teisingumo Teismas pabr?ž? pareig? teikti direktyv? atitinkant? išaiškinim?(69). Be to, jis pripažino, kad r?mimasis direktyva gali tur?ti netiesiogin? neigiam? poveik? priva?i? asmen? teis?ms(70).

148. Nusistov?jusiai teism? praktikai neprieštarauja tai, kad direktyva savaime nenustato pareig? priva?iam asmeniui, tod?l prieš j? negalima remtis direktyvos nuostatomis(71). Tokia išvada

daroma tik dėl tiesioginio direktyvų taikymo, tačiau ne dėl direktyvų atitinkančio išaiškinimo. Direktyvų atitinkančio aiškinimo atveju ne pati direktyva nustato pareigas privatiems asmenims, o nacionalinės teisės aktai, kurie turi būti taikomi taip, kad atitiktų direktyvą.

149. Ar nagrinėjamo atveju yra galimas direktyvų atitinkantis vidaus teisės aktų aiškinimas, turi nuspręsti nacionalinis teismas. Būtina atsižvelgti ne tik į pačias mokesčių taisykles. Atvirkščiai, nacionalinis teismas turi atsižvelgti į visą nacionalinės teisės sistemą, siekdamas nustatyti, kokių mastu ji turi būti taikoma, kad būtų išvengta priešingo siekiamam direktyva rezultato(72).

150. Šiomis aplinkybėmis, jei nacionalinės teisės pripažintų aiškinimo būdų taikymas leidžia tam tikromis aplinkybėmis aiškinti nacionalinės teisės nuostatą išvengiant prieštaravimo su kita nacionalinės teisės norma ar dėl to siaurinti šios nuostatos taikymo sritį taikant tik tą jos dalį, kuri atitinka minėtą nuostatą, nacionalinis teismas privalo taikyti tuos būdus, kad būtų pasiekti direktyvoje numatyti rezultatai(73). Vis dėlto Bendrijos teisė nereikalauja direktyvų atitinkančio nacionalinės teisės *contra legem* aiškinimo(74).

151. Todėl į šeštąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip:

Jei valstybė narė Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 5 dalims įgyvendinti priima teisės aktus, galiojančius valdžios institucijai nustatyti taisykles, nurodantias, kurie valstybės institucijos prekės ar paslaugų tiekimo atvejais prilyginami apmokestinamiems sandoriams, ir valdžios institucija jai suteiktais galiojimais pasinaudoja, nacionalinis teismas, taikydamas šiuos teisės aktus, turi vidaus teisę aiškinti kiek įmanoma atsižvelgdamas į Šeštosios direktyvos formuluotą ir tikslą, kad būtų pasiektas direktyvoje numatytas rezultatas ir laikomasi EB 249 straipsnio 3 dalies nuostatų.

V – Išvada

152. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, siūlau *VAT and Duties Tribunal* prejudicinius klausimus atsakyti taip:

1. Valstybės institucijos per aukcioną vykdomas licencijas, kurias apima teisė UMTS judriųjų telekomunikacijų paslaugų teikimui nustatyti laikotarpiu naudoti apibrėžtas elektromagnetinio spektro dalis, suteikimas tokiomis aplinkybėmis, kokios nurodytos pagrindinėje byloje, turi būti laikomas nematerialaus turto naudojimu siekiant gauti nuolatinį pajamą, vadinasi, ir ekonomine veikla 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas 4 straipsnio 1 ir 2 dalių prasme.

2. Atsižvelgiant į dabartinę situaciją, į Šeštosios direktyvos D priedo 1 punkte esančią sąvoką „telekomunikacijos“ valstybės per organizuojamą aukcioną vykdomas UMTS licencijas išdavimas nepatenka.

3. Veikla Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies pirmosios pastraipos prasme yra laikoma tokia veikla, kuri viešosios teisės subjektai vykdo pagal viešosios teisės nustatytą ypatingą tvarką. Viešosios valdžios funkcijų vykdymui neprieštarauja tai, kad valstybė, vykdydama tik jai priskirtas funkcijas, naudojasi civilinės teisės procedūra ar vykdydama savo veiklą gauna didelių pajamų.

4. Didelio konkurencijos iškraipymo tikimybė Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies antrosios pastraipos prasme egzistuoja tik tada, kai yra realus pavojus, kad valstybės traktavimas kaip neapmokestinamojo asmens turės neigiamą poveikį esamam ar potencialiam konkurentui, teikiančiam konkuruojančias paslaugas, konkurencijos situacijai. Tokio pavojaus iš esmės nėra, jei tuo laiko momentu, kai valstybė vykdo veiklą, privataus monopošio galiojančių teisinių sąlygų

negali rinkoje vykdyti su valstybės veikla konkuruojančios veiklos.

5. Jei valstybė narė Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 5 dalimis įgyvendinti priima teisės aktus, įgaliojančius valdžios institucijai nustatyti taisykles, nurodančias, kurie valstybės institucijos prekės ar paslaugų tiekimo atvejai prilyginami apmokestinamiems sandoriams, ir valdžios institucija jai suteiktais įgaliojimais pasinaudoja, nacionalinis teismas, taikydamas šiuos teisės aktus, turi vidaus teisę aiškinti kiek žmanoma atsižvelgdamas į Šeštosios direktyvos formuluotą ir tikslą, kad būtų pasiektas direktyvoje numatytas rezultatas ir laikomasi EB 249 straipsnio 3 dalies.

1 – Originalo kalba: vokiečių.

2 – IMT-2000: *International Mobil Telecommunications-2000* (International Telecommunication Union (ITU) sukurtas standartas); UMTS: universali judriųjų telekomunikacijų sistema (Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijos (CEPT) ir *European Telecommunications Standards Institute* (ETSI) sukurtas standartas, kuris priklauso IMT-2000 šeimai).

3 – Taigi iš esmės čia kalbama apie pridėtinės vertės mokestį, kuris buvo sumokėtas niekam to nepastebėjus, kaip taikliai nurodė Nyderlandų vyriausybės atstovai per posūdą Teisingumo Teisme.

4 – 1997 m. gegužės 17 d. Šeštoji Tarybos direktyva 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių statymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokestio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1).

5 – Byla C-284/04 (*T-Mobile Austria ir kt.*)

6 – Licencijos per aukcioną suteikiamos, be kita ko, Vokietijoje, Austrijoje, Belgijoje, Kipre, Danijoje, Graikijoje, Vengrijoje, Italijoje, Nyderlanduose, čekijos Respublikoje ir Jungtinėje Karalystėje. Ispanijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, Liuksemburge, Lenkijoje, Portugalijoje, Slovakijoje, Slovėnijoje ir Švedijoje pretendentai buvo atrinkti paskelbus konkursą (vadinamasis *beauty contest*). Minėtose valstybėse, išskyrus Vengriją ir Suomiją, licencijos suteikimui PVM taikomas nebuvo. Suomijoje licencijos buvo suteiktos nemokamai.

7 – CEPT yra tarptautinė organizacija, kuriai šiuo metu priklauso 46 Europos valstybių pašto ir telekomunikacijų reguliavimo tarnybos. (Daugiau informacijos žr. organizacijos tinklalapyje: www.cept.org)

8 – Čia nurodomos tokios dažnių juostos: antžeminiams UMTS: 1900–1980 MHz, 2010–2025 MHz ir 2110–2170 MHz, palydovinio ryšio: UMTS: 1980–2010 MHz ir 2170–2200 MHz.

9 – Informaciją šiuo klausimu žr. *European Radiocommunications Office (ERO)* tinklalapyje www.ero.dk/ecc

10 – 1997 m. balandžio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/13/EB dėl bendrųjų leidimų ir individualių licencijų išdavimo telekomunikacijų paslaugų srityje bendrųjų principų (OL L 117, p. 15), kuri panaikino ir nuo 2003 m. liepos 25 d. pakeitė 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindinė direktyva), (OL L 108. p. 33).

11 – Nurodyta 10 išnašoje.

12 – OL L 17, p. 1.

13 – Esant dabartiniam technikos lygiui tinklo operatoriui būtina turėti atitinkamą dažnų tiek

veinan?iajam kanalui, tiek ir gr?žtamajam kanalui (*Frequency Division Duplex – FDD*). A, C, D ir E licencijoms atitinkamai priklauso ir po 5 MHz nesuporuoto spektro, kur? galima naudoti *Time Divisionn Duplex TDD* režimui.

14 – Tuo metu *BT3G* priklaus? bendrovei *British Telecommunications Plc*; nuo *BT* atskyrus judriojo ryšio versl? *mmO2* pavidalu, bendrov? *BT3G* buvo pervadinta ? *O2 Third Generation Limited*.

15 – 2000 m. rugs?jo 12 d. Sprendimas *Komisija prieš Graikij?* (C?260/98, Rink. p. I?6537, 26 punktas) ir *Komisija prieš Jungtin? Karalyst?* (C?359/97, Rink. p. I?6355, 41 punktas) bei 2006 m. vasario 21 d. Sprendimas *University of Huddersfield* (C?223/03, Rink. p. I?1751, 47 punktas); taip pat žr. 1987 m. kovo 26 d. Sprendim? *Komisija prieš Nyderlandus* (235/85, Rink. p. 1471, 8 punktas), be kita ko, ta pa?ia prasme 1985 m. vasario 14 d. Sprendim? *Rompelman* (268/83, Rink. p. 655, 19 punktas) ir 2003 m. lapkri?io 27 d. Sprendim? *Zita Modes* (C?497/01, Rink. p. I?14393, 38 punktas).

16 – 1995 m. balandžio 6 d. Sprendimas *BLP Group* (C?4/94, Rink. p. I?983, 24 punktas) ir 2006 m. sausio 12 d. Sprendimas *Optigen ir kt.* (C?354/03, C?355/03 ir C?484/03, Rink. p. I?483, 45 punktas).

17 – Žr. 16 išnašoje nurodytus sprendimus.

18 – Jei mokes?i? mok?jimas iš pat pradži? nepatekt? ? Šeštosios direktyvos taikymo srit?, Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies pirmojoje pastraipoje esantis patikslinimas, kad valstyb? neturi b?ti laikoma apmokestinamuoju asmeniu ir tada, jei už toki? savo veikl? numato mokes?ius, b?t? nereikalingas.

19 – Pagal Direktyvos 97/13 10 straipsnio 1 dal? valstyb?s nar?s gali apriboti individuali? licencij? skai?i? tik tiek, kiek to reikia veiksmingam radijo dažni? naudojimui užtikrinti.

20 – Žr. sprendim? *Komisija prieš Nyderlandus* (nurodytas 15 išnašoje, 10 punktas); sprendim? *Komisija prieš Graikij?* (nurodytas 15 išnašoje, 28 punktas); sprendim? *Komisija prieš Jungtin? Karalyst?* (nurodytas 15 išnašoje, 43 punktas).

21 – Žr. 15 išnašoje nurodyt? teismo praktik?.

22 – 1994 m. sausio 19 d. Sprendimas *SAT Fluggesellschaft* (C?364/92, Rink. p. I?43, 30 punktas); toliau šiuo klausimu žr. 1997 m. kovo 18 d. Sprendim? *Diego Cali & Figli* (C?343/95, Rink. p. I?1547, 22 ir 23 punktai) ir 2002 m. vasario 19 d. Sprendim? *Wouters ir kt* (C?309/99, Rink. p. I?1577, 57 punktas).

23 – 1990 m. gruodžio 4 d. Sprendimas *Van Tiem* (C?186/89, Rink. p. I?4363, 18 punktas); 2003 m. birželio 26 d. Sprendimas *KapHag* (C?442/01, Rink. p. I?6851, 37 punktas); 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimas *EDM* (C?777/01, Rink. p. I?4295, 48 punktas) ir 2004 m. spalio 21 d. Sprendimas *BBL* (C?8/03, Rink. p. I?10157, 36 punktas).

24 – 1996 m. rugs?jo 26 d. Sprendimas *Enkler* (C?230/94, Rink. p. I?4517, 22 punktas); 2000 m. sausio 27 d. Sprendimas *Heerma* (C?23/98, Rink. p. I?419, 19 punktas). Taip pat žr. 1985 m. vasario 14 d. Sprendim? *Rompelman* (268/83, Rink. p. 655), kuriame Teisingumo Teismas pripažino, kad dalin? paveldima užstatymo teis? laikytina ekonomine veikla.

25 – Pavyzdžiui, žr. redakcij? angl? kalba: „for the purpose of obtaining income therefrom on a continuing basis“; pranc?z? kalba: „en vue d'en retirer des recettes ayant un caractère de permanence“; ital? kalba: „per ricavarne introiti aventi un certo carattere di stabilità“; ispan? kalba:

„con el fin de obtener ingresos continuados en el tiempo“.

26 – Sprendimas *Enkler* (nurodytas 24 išnašoje, 20 punktas).

27 – Sprendimas *Enkler* (nurodytas 24 išnašoje, 27 punktas).

28 – 1996 m. birželio 20 d. Sprendimas *Wellcome Trust* (C-155/94, Rink. p. I-3013, 32 ir kt. punktai) ir sprendimas *EDM* (nurodytas 23 išnašoje, 57 ir kt. punktai). Toliau žr. su akcijų turėjimu ir įsigijimu susijusius sprendimus: *KapHag* (nurodytas 23 išnašoje, 38 punktas) ir 2005 m. gegužės 26 d. Sprendimas *Kretztechnik* (C-465/03, Rink. p. I-4357, 19 ir tolesni punktai).

29 – Žr. generalinio advokato Mischo išvadą, kurioje labai aiškiai išdėstyta, kad 4 straipsnio 5 dalies struktūra yra vadinamoji pakopinė ir ji sudaro išimties bei jas paneigiančių išimties (1989 m. kovo 15 d. Išvada *Comune di Carpaneto Piacentino ir kt.* (231/87 ir 129/88, Rink. p. 3233, 8 punktas).

30 – 1989 m. spalio 17 d. Sprendimas *Comune di Carpaneto Piacentino ir kt.* (231/87 ir 129/88, Rink. p. 3233, 22 punktas).

31 – Žr. 2000 m. birželio 29 d. generalinio advokato Alber išvadą *Fazenda Pública* (C-446/98, Rink. p. I-11435, 69 punktas).

32 – D priede iš viso yra išvardyta 13 veiklos sričių: be telekomunikacijų, pavyzdžiui, vandens, dujų, elektros ir garo tiekimas, prekės ir keleivių gabenimas, įrašų ir oro uostų paslaugos, prekybos mugės ir parodų organizavimas, reklamos ir turizmo agentūrų veikla, valgyklų veikla ir kt.

33 – Jungtinės Karalystės vyriausybė šiuo klausimu nurodo, kad telekomunikacijų paslaugų apibrėžtį, pateiktą dabar jau panaikintoje 1990 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvos 90/387/EEB dėl telekomunikacijų paslaugų vidaus rinkos sukūrimo gyvendinant atvirojo tinklo teikimo (Open Network Provision, ONP) (OL L 192, p. 1) 2 straipsnio 4 dalyje, kurioje „telekomunikacijų paslaugos“ apibrėžiamos kaip paslaugos, kurių teikimo visiškai arba iš dalies trauktas signalų perdavimas ir nukreipimas telekomunikacijų tinkle telekomunikacinių procesų būdu, išskyrus radijo ir televizijos transliavimą.

34 – Šiuo klausimu smulkiau žr. 2006 m. liepos 13 d. mano išvadą byloje *Robins ir Burnett* (C-278/05, Rink. p. I-0000, 80 ir 81 punktai).

35 – Ši nuostata buvo traukta 1999 m. birželio 17 d. Direktyva 1999/59/EB, iš dalies keičiančia Direktyvą 77/388/EEB dėl pridėtinės vertės mokesčio taikymo telekomunikacijų paslaugoms tvarkos (OL L 162, p. 63).

36 – Be nurodytos redakcijos vokiečių kalba, pirmiausia žr. redakcijas italų kalba („ivi compresa la cessione e la concessione, ad esse connesse, di un diritto di utilizzazione a infrastrutture per la trasmissione, l'emissione o la ricezione“), olandų kalba („met inbegrip van de daarmee samenhangende overdracht en verlening van rechten op het gebruik van infrastructuur voor de transmissie, uitzending of ontvangst“) ir prancūzų kalba („y compris la cession et la concession y afférentes d'un droit d'utilisation de moyens pour une telle transmission, émission ou réception“ – pabraukta mano).

37 – Žr. 1990 m. kovo 27 d. Sprendimas *Cricket St. Thomas* (C-372/88, Rink. p. I-1345, 19 punktas); 1997 m. birželio 5 d. Sprendimas *SDC* (C-2/95, Rink. p. I-3017, 22 punktas) ir 2000 m. rugsėjo 14 d. Sprendimas *D.* (C-384/98, Rink. p. I-6795, 16 punktas).

38 – Žr. Direktyvos 1999/59 (minutos 35 išnašoje) ketvirtą konstatuojamąjį dalį, kurioje išdėstyta:

„Reikėtų imtis priemonių, užtikrinančių, kad telekomunikacijų paslaugos, kuriomis naudojasi Bendrijoje įsisteigę klientai, būtų apmokestinamos Bendrijoje.“

39 – Galiausiai žr. 2006 m. gegužės 4 d. Sprendimų *Abbey National ir kt.* (C-169/04, Rink. p. I-4027, 61 ir tolesni punktai), taip pat 2005 m. rugsėjo 8 d. mano išvados šioje byloje 73 ir tolesnius punktus.

40 – OL L 192, p. 1. Per tą laiką Direktyva 1990/387 buvo panaikinta Direktyva 2002/21 (nurodyta 10 išnašoje). Naujos pagrindų direktyvos 2 straipsnio c punkte esanti elektroninių ryšių paslaugų apibrėžtis apima telekomunikacijų paslaugas ir, kaip ir ankstesnėje direktyvoje, grindžiama signalų perdavimu elektroninių ryšių tinklais.

41 – Išvada *Fazenda Pública* (nurodyta 31 išnašoje, 69 punktas).

42 – Vis dėlto Komisija svarsto galimybes valdant dažnių spektrą labiau atsižvelgti į rinkos dėsnius (žr. 2005 m. rugsėjo 14 d. Komisijos komunikatą *Rinkos dėsnių taikymas valdant dažnių spektrą Europos Sąjungoje*, KOM (2005) 400 (galutinis)).

43 – Šiuo klausimu žr. tolesnį 102 ir po jo einančius punktus.

44 – Žr. argumentus, pateiktus dėl ketvirtojo prejudicinio klausimo (tolesnis 121 ir kt. punktai).

45 – 1991 m. liepos 25 d. Sprendimas *Ayuntamiento de Sevilla* (C-202/90, Rink. p. I-4247, 18 punktas); taip pat sprendimas *Komisija prieš Graikiją* (nurodytas 15 išnašoje, 34 punktas) ir sprendimas *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (nurodytas 15 išnašoje, 49 punktas).

46 – 2000 m. gruodžio 14 d. Sprendimas *Fazenda Pública* (C-446/98, Rink. p. I-11435, 16 ir 17 punktai).

47 – Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nurodo 1989 m. spalio 17 d. Sprendimų *Comune di Carpaneto Piacentino* (minutas 30 išnašoje, 15 punktas) ir 1990 m. gegužės 15 d. Sprendimų *Comune di Carpaneto Piacentino ir kt.* (C-4/89, Rink. p. I-1869, 10 punktas).

48 – Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nurodo sprendimų *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (nurodytas 15 išnašoje, 50 punktas) ir sprendimų *Komisija prieš Graikiją* (nurodytas 15 išnašoje, 35 punktas) bei kitus sprendimus, priimtus lygiagrečiai nagrinėjamose bylose.

49 – 1989 m. spalio 17 d. Sprendimas *Comune di Carpaneto Piacentino ir kt.* (nurodytas 30 išnašoje, 13 punktas) ir sprendimas *Fazenda Pública* (nurodytas 46 išnašoje, 19 punktas).

50 – Žr. WTA 1998 4 straipsnį.

51 – Sprendimai *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (nurodytas 15 išnašoje, 51 punktas) ir *Komisija prieš Graikiją* (nurodytas 15 išnašoje, 36 punktas).

52 – Sprendimas *Fazenda Pública* (nurodytas 46 išnašoje, 22 punktas).

53 – Žr. 1990 m. gegužės 15 d. Sprendimų *Comune di Carpaneto Piacentino* (C-4/89, nurodyta 47 išnašoje, 11 punktas).

54 – Taip pat sprendime *Fazenda Pública* (nurodytas 46 išnašoje, 22 punktas) Teisingumo Teismas stovėjimo aikštelių su nuomą vertino ne atskirai, o kaip viešųjų stovėjimo aikštelių valdymą.

bendrai.

55 – 1995 m. spalio 4 d. Sprendimas *Armbrecht* (C?291/92, Rink. p. I?2775). Žr. konkrečiai d?l turto, kuris naudojamas vykdamas viešosios valdžios funkcijas, atskaitos: 2005 m. birželio 2 d. Sprendimas *Waterschap Zeeuws Vlaanderen* (C?378/02, Rink. p. I?4685).

56 – 1999 m. vasario 25 d. Sprendimas *CPP* (C?349/96, Rink. p. I?973, 29 punktas). Taip pat žr. 2005 m. spalio 27 d. Sprendim? *Levob* (C?41/04, Rink. p. I?9433, 20 punktas).

57 – Žr. 2006 m. geguž?s 4 d. mano išvad? byloje *Talacre Beach Caravan Sales* (C?251/05, Rink. p. I?6269, 32 ir tolesni punktai).

58 – Žr. 1995 m. gruodžio 15 d. Sprendim? *Bosman* (C?415/93, Rink. p. I?4921, 61 punktas); 2001 m. kovo 13 d. Sprendim? *PreussenElektra* (C?379/98, Rink. p. I?2099, 39 punktas).

59 – 1989 m. spalio 17 d. Sprendimas *Comune di Carpaneto Piacentino ir kt.* (nurodytas 30 išnašoje, 24 punktas). Taip pat žr. 2006 m. birželio 8 d. Sprendim? *Feuerbestattungsverein Halle* (C?430/04, Rink. p. I?4999, 25 punktas).

60 – 2005 m. birželio 2 d. Sprendimas *Waterschap Zeeuws Vlaanderen* (C?378/02, Rink. p. I?4685, 32 punktas).

61 – 2003 m. lapkri?io 20 d. Sprendimas *Taksatorringen* (C?8/01, Rink. p. I?13711).

62 – Sprendimas *Taksatorringen* (nurodytas 61 išnašoje, 63 punktas).

63 – Pagal CEPT?ECC Sprendim? (02) 06 nuo 2008 m. sausio 1 d. UMTS judriosiems telekomunikacijoms bus leista, be pirmosioms 3G paslaugoms jau leist? dažni?, papildomai naudoti dažni? juost? 2500–2690 MHz.

64 – Ieškovi? iškelta hipotez?, kad licencij? gali ?gyti neapmokestinamasis asmuo (pavyzdžiui, valstyb?s institucija), kuris neturi teis?s ? atskait?, yra mažai tik?tina. Jei valstyb?s institucija licencij? naudoja pagal paskirt?, t. y. telekomunikacij? paslaugoms teikti, jos veikla pagal Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 5 dalies tre?i?j? pastraip?, skaitom? kartu su D priedu, apmokestinama. Hipotetinis yra ir teiginys, kad tada, kai licencijos b?t? naudojamos ne apmokestinamai veiklai, atskaita b?t? negalima.

65 – Žr. konkrečiai pirmesnius 12 ir 13 punktus.

66 – Nurodytas 46 išnašoje, 32 punktas.

67 – 1990 m. lapkri?io 13 d. Sprendimas *Marleasing* (C?106/89, Rink. p. I?4135, 8 punktas). Pirm? kart? nurodyta 1984 m. balandžio 10 d. Sprendime *Von Colson ir Kamann* (14/83, Rink. p. 1891, 26 punktas). Toliau žr. 1994 m. liepos 14 d. Sprendim? *Faccini Dori* (C?91/92, Rink. p. I?3325, 26 punktas) ir 2004 m. spalio 5 d. Sprendim? *Pfeiffer ir kt.* (C?397/01–C?403/01, Rink. p. I?8835, 113 punktas).

68 – Sprendimas *Von Colson ir Kamann* (nurodytas 67 išnašoje, 26 punktas); sprendimas *Marleasing* (nurodytas 67 išnašoje, 8 punktas); sprendimas *Faccini Dori* (nurodytas 67 išnašoje, 26 punktas) ir sprendimas *Pfeiffer ir kt.* (nurodytas 67 išnašoje, 113 punktas).

69 – Žr. 67 išnašoje nurodytus sprendimus (išskyrus sprendim? *Von Colson ir Kamann*).

70 – 2004 m. sausio 7 d. Sprendimas *Wells* (C-201/02, Rink. p. I-723, 57 punktas).

71 – 1986 m. vasario 26 d. Sprendimas *Marshall* (152/84, Rink. p. 723, 48 punktas); sprendimas *Marleasing* (nurodytas 67 išnašoje, 6 punktas); sprendimas *Dori* (nurodytas 67 išnašoje, 20 punktas); sprendimas *Wells* (nurodytas 70 išnašoje, 57 punktas) ir sprendimas *Pfeiffer ir kt.* (nurodytas 67 išnašoje, 108 punktas).

72 – Šia prasme žr. 1999 m. vasario 25 d. Sprendim? *Carbonari ir kt.* (C-131/97, Rink. p. I-1103, 49 ir 50 punktai) ir sprendim? *Pfeiffer ir kt.* (nurodytas 67 išnašoje, 115 punktas).

73 – Sprendimas *Pfeiffer ir kt.* (nurodytas 67 išnašoje, 116 punktas).

74 – Žr. 2005 m. birželio 16 d. Sprendim? *Pupino* (C-105/03, Rink. p. I-5285, 47 punktas). Šis sprendimas susij?s su pagrind? sprendimu pagal ES sutart?. Ta?iau cituotas teiginys taikomas ir direktyvoms pagal EB sutart?.